

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejetan za avstrijsko-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za eden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne peti-vrate po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. Uredništvo in upravnništvo je v Rudolfa Kirbiša hiši, Gledališka stolba.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Deželni zbor kranjski.

(II. seja dne 13. decembra 1886.)

Deželni predsednik izroča zakon ob vnanjem zaznamovanji v vrsto deželne kulture postavljenih in zapriseženih organov.

Vladna predloga z načrtom zakona, s katerim se prenamejajo nekatera zakonita določila o izvrševanju lovske pravice, ter opazke k temu načrtanemu zakonu izroče se gospodarskemu odseku. Poslanec Klun poroča v imenu finančnega odseka o računskem zaključku ustanovnih zaklad za l. 1885. Iste kažejo prenoženja: 1. Dijaški ustanovni zaklad: 667.660 gld. 80 kr., pomnožen za 26.714 gl. 28 kr.; 2. Dekliški ustanovni zaklad: 24.133 gld. 68½ kr., pomnožen za 19 gld. 72 kr.; 3. Dulerjevi dekliški ustanovni zaklad: 9309 gld. 53½ kr., pomnožen za 846 gl. 77 kr.; 4. Saurauov ustanovni zaklad za maše: 2936 gld. 40 kr., pomnožen za 12 gld. 58½ kr.; 5. Glavarjev ustanovni zaklad: 191.695 gld. 59 kr., pomnožen za 7495 gld. 57 kr.; 6. Sirotinski ustanovni zaklad: 379.576 gl. 58½ kr., pomnožen za 4576 gl. 89 kr.; 7. Učiteljski ustanovni zaklad: 15.685 gld. 98½ kr., pomnožen za 210 gl. 78 kr.; 8. Hirski ustanovni zaklad za slepe: 5953 gl. 77 kr., pomnožen za 311 gl. 37½ kr.; 9. Cesarice Elizabete invalidni zaklad: 8541 gold. 54½ kr., pomnožena za 348 gld. 79½ kr.; 10. Postojnske jame invalidni zaklad: 938 gld. 76 kr., pomnožen za 85 kr.; 11. Trevizinijska ustanova za invalide: 2122 gld. 24 kr., pomnožen za 57 kr.; 12. Metelkov invalidni zaklad: 936 gld. 52 kr., pomnožen za 78 kr.; 13. Ljubljanskih gospej invalidni zaklad št. I.: 1608 gld. 45 kr., pomnožen za 5 gld. 60 kr.; 14. Ljubljanskih gospej invalidni zaklad št. II.: 11.180 gl. 13 kr., pomnožen za 86 gl. 65 kr.; 15. Kalistrov ustanovni zaklad: 86.306 gld. brez pomnoženja; 16. Holdheimov ustanovni zaklad za gluhoneme: 16.450 gld. 85½ kr., pomnožen za 95 gld. 80½ kr.; 17. Wolfov ustanovni zaklad za gluhoneme: 37.399 gld. 72 kr., pomnožen za 1739 gld. 17½ kr.; 18. Dr. Lovra Tomana ustanovni zaklad: 8168 gld. 20 kr., brez pomnoženja; 19. Hans Adam Engelshauserjev ustanovni zaklad: 26.894 gld. 10½ kr., pomnožen za 45 gl. 67 kr.; 20. Flödnigov ustanovni zaklad za slepe: 76.171 gold. 60½ kr., pomnožen za 1889 gold. 94½ kr., skupno tedaj premoženja vseh ustanovnih

zakladov: 1.573.670 gld. 26 kr. in kaže se, da se je ustanovno premoženja pomnožilo za 43.822 gld. 99½ gld.

Poročevalec gosp. Klun konečno nasvetuje:

1. Računski zaključki ustanovnih zakladov se odobre; 2. Za izdajo knjige, obsegajoče nastanek in vsebino ustanov v vojvodini Kranjski, oziroma za deželane kranjske, dovoli se iz upravnih doneskov ustanovnih zakladov podpora v največjem znesku 500 gld. Ta predloga se brez ugovora odobrita.

V imenu finančnega odseka poroča poslanec Klun o proračunu in računskem zaključku hiralničnega zaklada in nasvetuje: Proračun hiralničnega zaklada za l. 1887. s potrebščino 2500 gld. in zaklado 2514 gld. se potrди s pristavkom, da naj se presežek 14 gld. z interkalarom vred, ki bi morda nastal, plodonosno naloži kot ustanovni zaklad za deželno hiralnico in v podpore občinam za njihove hiralce. Zbor pritrdi.

Dr. Bleiweis vitez Trsteniški poroča v imenu finančnega odseka o računskem zaključku bolnišnega, blazničnega, porodniškega in najdeničkega zaklada za l. 1885. Bolnišni zaklad ima 169.338 gl. 12 kr. premoženja, katero se je pomnožilo za 1333 gld. 50½ kr., blaznični zaklad ima premoženja 241.975 gld. 5 kr. in se je znižalo za 904 gld. 43½ kr., porodišni zaklad ima 5247 gld. premoženja, katero se je zmanjšalo za 6199 gld. 99 kr. in to zaradi tega, ker se je vrednost posestev, katerih ta zaklad nikoli imel ni, izpustila. Najdeniški zaklad imel je imovine 7242 gld. 6 kr., katera se je vsled poravnania zastalih oskrbnih stroškov pomnožila za 19.109 gld. Vsi ti proračuni se odobre.

Dr. Poklukar poroča o računskem zaključku bivše sadjarske in vinarske šole na Slapu, Luckmann o računskem zaključku prisilne delavnice, katera ima premoženja 94.971 gld., profesor Šuklje o računskem sklepu normalno-šolskega zaklada, ki ima premoženja 118.568 gld. 51 kr., mej tem čiste imovine 99.755 gld. 96 kr., katera se je pomnožila za 1688 gld. 41½ kr. Vsi ti računski sklepi se odobre.

O notranjskeje volitvi.

Iz Pulja 9. decembra. [Izv. dop.]

Volitev notranjska v dež. in drž. zbor je dovršena, in sicer dovršena v veliko čast Notranjskeje. Ne

smemo namreč gledati samo na razmerje v Postojini in Logatci oddanih glasov, ker se marsikakega posamičnega volilnega moža z različnimi uplivi lahko nagne na to ali ono stran — temveč uvaževati moramo vse pojave javnega našega političkega življenja, ceniti moramo vse o tej priliki iz Štajerske in s Primorskega došle glase — in ako to storimo, reči moramo, da je večina postojisko-logaških volilcev izrazila voljo ogromne večine naroda slovenskega. Klub narodnih poslancev pa lahko z mirno vestjo trdi, da je imel za sabo javno mnenje. Obžalujemo pa prav od srca, da nekateri krogi mej nami ne morejo in ne morejo opustiti neke mržnje do vsake, mlade in če tudi še toliko obetajoče moči, ker v svojem strahu slutijo za vsakim mladim človekom nepopoljšljivega liberalca in neizprosllivega protivnika svete naše vere. Kaj čete, niti naš zlati, naš jedini Gregorčič ni se mogel izogniti takemu očitaniu, tudi njega je doletela jednaka usoda. Ne vedo-li gospodje, ki vendar pravijo, da ljubijo svoj rod slovenski — in smo o tem prepričani, da ga res ljubijo — ne vedo-li, koliko nadarjenih močij vsled teh razmer obupa, koliko talentov zamori njihova, nikakor opravičena taktika?

Da je protikandidat Ferjančičev uzoren uradnik, plemenit človek, blaga duša, kakor jih je malo, vse to podpišemo tudi mi drage volje od besede do besede. A v političkeje borbi je s temi, sicer zlatimi lastnostmi naše stvari ubogo malo pomagano.

Ali za Boga, kaj vas skušnja še ni izučila? Kdo bi si upal trditi, da neso naši Hohenwarti, Windischgrätzji, Goedli itd. osobno poštenjaki od nog do glave?

In tudi zmožnosti in talenta jim ne manjka; avtoriteta so v parlamentarnem življenji avstrijskem. In vendar kako bore malo so dosegli — in tudi malo poskušali doseči ti gospodje za narodno slovensko stvar, za volilce svoje, v primeri z žrtvami, ki jih je položila delegacija naša na altar sedanje vlade.

Poleg zmožnosti in talenta treba je železne energije in nekoliko — brezobzirnosti. S cincanjem in onim nesrečnim štetjem po gumbih „bi, ali ne bi“ — se prav čisto nič ne doseže. Le denite na tehtnico uspehe dalmatinskih poslancev — katerih je vender po številu manj, nego naših —

LISTEK.

Potopisne arabeske.

(Druga serija.)

XIV.

(Konec.)

Toda, gospod urednik, ni čudo, da je Slovenstvo tu v Mariboru tako propalo! „Ko so ljudje spali, prišel je sovražnik ter zasejal ljuliko mej pšenico,“ te besede sv. pisma uresničile so se, žali-bog! tudi tukaj. In sovražnik naš je vedel porabiti to našo zaspanost in popustljivost!

In to se mora priznati: Mariborčanje so mnogo storili za razširjenje in olepšanje svojega mesta!

V teku kratkega četrtstoletja povečalo se je Mariborsko mesto za dobro polovico in prebivalstvo njegovo je naraslo za kakih pet tisoč duš... Pa uverite se o tem na svojo oči! Takoj pri urodu s kolodvora v mesto, zunaj v „Graškem predmestji“ vsprejmejo Vas na mestu nekdanjih koč lepe, moderno vzgajene hiše. Pri slovenski cerkvi, pred bivšim Brandisovim gradom prostira se na mestu

nekdanjega smrečja plani „Zofijin trg“. Okrog te srednjeveške zgradbe razvija se zdaj moderno mestno življenje. Na severni njeni strani, kjer so pred dvajsetimi leti zevali grajski prekopi, dviga se danes veličastno poslopje velike rejalkke, pred katero je umetno nasajen park s krasnim spomenikom pomorskega našega junaka, admirala Tegetthofa, porojenega Mariborčana. Za rejalko proti zapadu gori do pokopališča, nastal je v tem časi nov predel mesta s trovrstnimi ulicami, kjer se Vam predočujejo zgolj nove, v modernem slogu izvršene stavbe. Na desno gori proti „trem ribnjakom“ se širi košati mestni park z umetnimi nasadi, mej katerimi jedva spoznate nekdanji grajski kostanjev drevored. Tu spredaj na južni parkovi livadi postavili so Mariborski Urgermani tisti cesarja Jožefa spomenik, katerega jim je podaril brat bivšega njihovega župana, dr. Otmar Reiser za demonstracijo zoper neljube njim Slovence. Na severnem voglu parka stoji visokostasna podoba nadvojvode Ivana v gorenještirski obleki... Krenete ondi k ob Brandisovi pristavi gori na solnčni hrib k tako imenovani piramidi, kjer je nekoč stal mogočni Mariborski tabor

... vor mehr als tausend Jahren gegen Hunnen, Wenden (!) und andre Feindesschaaren“, razgrne se pred Vami prediven razgled po vsem Mariboru in prelepi njegovi okolici.

Maribor Vam leži kaj slikovito razvrščen tu na levem obrežji Drave. Iznad pisane skupine njegovih hiš dviga se ponosno visoki zvonik stolne cerkve. Okrog mesta se prostira čarovita okolica, ubrana v dražestno pokrajinsko sliko, katero objemlje širni okvir valovito obrisanega hribovja. Tu na severni plati mesta vrstijo se v premi potezi od zapada na iztok prisojni holmi slovenskih gor. Onostran Drave na jugozahodu kipi v podnebje mogočno Pohorje, obsenčeno s košatimi gozdi. Mej njim in totranskim hribovjem odpira se v globoki perspektivi vijugasta dolina, po kateri vali Drava deroče svoje vodovje. Ob iztočnem Pohorjevem vznožji navzdol razgrinja se plano Dravsko polje tja do podbrdja Maceljskega pogorja, v katerem se odlikujejo po smeli svoji visokosti trije znameniti vrhovi: Boč, Rogaška gora in Ivanščica...

Utiš te predivne pokrajinske slike je toli očarljiv, da se je ne morete nagledati. In ko obrnete

in denite potem naše uspehe, potem pa bode vedeli, koliko smo mi lažji, kako bode naša stran tehtnice vzletela kvišku. Oni vedo, kaj hočejo, oni imajo precizovane zahteve svoje, in te zahteve zastopajo pred svetom in vlado, odločno in pogumno. Pri nas pa je bilo do sedaj narobe v navadi: jeden korak naprej, dva nazaj!

Vsak volilci, ki je vse to dobro premislil, moral se je odločiti za Ferjančiča, osobito pa so vsi Slovenci izven Kranjske srčnim zadovoljstvom pozdravili izid te volitve, ker vedo, da je Ferjančič izborna akvizicija za našo vseslovensko idejo.

C—t—č.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. decembra.

Koroškemu deželnemu zboru došla je peticija, da bi se omejila svoboda ženitve, katero je podpisalo nad 100 občin.

Tirolska še do danes ni imela deželnega šolskega zakona, ker je deželni zbor zavrgel vselej vladno predlogo, vlada pa ni hotela priporočiti takega šolskega zakona sankciji, kakega bi sklenil deželni zbor. Letos je vlada predložila predlogo šolskega zakona, o kateri je upati, da bode vsprejeta, ker daje katoliški cerkvi jako velik upliv na šolstvo. V krajnih, okrajnih in v deželnem šolskem svetu imeli bodo cerkev, šola in prebivalstvo svoje zastopnike. V krajih z mešovitim prebivalstvom morata obe narodnosti, nemška in italijanska, imeti svoje zastopnike, ravno tako tudi v deželnem šolskem svetu. Najnižja učiteljska plača bode 200 gld., in sicer za podučitelje na ljudskih šolah, najvišja 800 gld., kolikor bodo dobivali učitelji meščanskih šol. Učitelji bodo imeli tudi pravo stanovanje in kurjavo ter bodo smeli opravljati tudi cerkvenikovo službo.

Vnanje države.

Bolgarska deputacija je v petek bila vsprejeta pri ruskem veleposlaništvu in se je ondi mudila samo dvajset minut. Knez Lobanov se je izrazil, da je ni oficijalno vsprejel. V Peterburgu po njegovem mnenju ne bode vsprejeta, vendar hoče on vprašati rusko vlado. V dveh ali treh dneh prišel bode odgovor. Turški veleposlanik Saadulah-bej je kaj prijazno vsprejel bolgarsko deputacijo. Izrekel se je, da bi Turčija želela, da Bolgari volijo kneza mingreškega, usiljevala ga pa jim ne bode. Deputati so mu pa razložili, da Bolgari kneza Dadjana ne morejo voliti.

Bolgarska deputacija poslalo je regentstvu obširno poročilo o svojem uspehu na Dunaj. Deputati danes odpotujejo z Dunaja v Berlin, ker je nemški veleposlanik n. znani, da bode deputacija v Berlinu ravno tako vsprejeta, kakor na Dunaji. Francoski veleposlanik jej je tudi zagotovil vsprejem v Parizu. V Peterburg deputacija ne pojde, ker je prišel mej tem že iz Peterburga odgovor, da bi jo nikakor ne vsprejeli.

V **Bolgariji** se nadaljujejo agitacije za kneza Aleksandra. Zlasti oficijozna „Nezavisima Bolgarija“ ga vedno proslavlja. V jednej zadnjih številki piše, da le knez Aleksander bi mogel izvršiti zgodovinsko nalogo Bolgarije in voditi deželo po potu napredka. Ljubezen in udanost knezu Aleksandru poganja vedno močnejše korenine mej narodom. Če bi tudi volili drugega kneza, Aleksandra ne bomo pozabili, ker spominjati se ga bomo slednje leto ob narodnem prazniku. Kakor koli naj premišljujemo stvar, povrat kneza Aleksandra bode neizogiben. Novega kneza čaka huda osoda in se ne bode mogel obdržati. Tako pač pišejo le podmičena peresa.

„Pol. Corr.“ piše iz Peterburga, da je napačna misel, da vlada zastran Bolgarije kako nasprotje

mej **ruskim** carjem in Giersom. Sem ter tja se pokaže res razno mišljenje mej njima, kar je na ravno pri ošabih, ki sta tako različnega temperameta, kakor car Aleksander in Giers, toda to je brez pomena. Nekateri so sklepali, da se car in Giers dobro ne sporazumeta, iz tega, da Kaulbars, ko se je vrnil iz Bolgarije, ni obiskal Giersa, ampak je odpotoval naravnost v Gačino. Temu je pa iskati uroka le v tem, da si je general Kaulbarsu priljubila misel, da v Bolgariji ni zastopal ruske vlade, katere instrukcije je večkrat prekršil, ampak le carja. Vsprejem Kaulbarsa bil je le nekaka demonstracija proti govorom nekaterih evropskih državnikov, ki so grajali rusko politiko. Sicer je pa car Kaulbarsa kaj hladno vsprejel. Dober dokaz, da Giers postopa v sporazumljenji s carjem, je odpoklicanje ruskih zastopnikov iz Bolgarije, čemur je gotovo moral car pritrditi. Giersov upliv bil je dovolj silen, da je odvrnil okupacijo Bolgarske in druge krajne korake Rusije.

Kakor „Grazdanin“ piše, je gotovo, da v kratkem od-topi ruski minister vnanjih zadev Giers. Nje gov naslednik bode grof Šuvalov. Giers pojde pa za veleposlanika v Berlin. Omenjeni list nadalje trdi, da Rusija oficijalno niti predlagala ne bode kandidature kneza mingreškega. Koliko je resnice v teh trditvah ruskega lista, ne vemo, a omeniti moramo, da je baš „Grazdanin“ prvi bil zvedel za kandidaturu kneza mingreškega in ga jako pripočal. Pozneje je res ruska vlada zaupljivo naznala velevladnim, da je knez Dadian njen kandidat za bolgarski prestol. Ravno tako se sedaj utegne uresničiti, kar trdi omenjeni list. „Grazdanina“ ureduje knez Meščerski, o katerem se govori, da ima dobre zveze z ruskim dvorom. — „Kurjer Warszawski“ vé povedati, da so letos nabrani vojaški novinci dobili povelje, da se ne smejo oddaljiti od svojega doma, ker je mogoče, da bi jih nenadoma sklicali. — Kakor se brzojavlja v „N. Fr. Pr.“ iz Peterburga, se položaj ni nič pojasnil, odkar se je vrnil general Kaulbars. Car je odločno proti vsemu, kar bi utegnulo dati povod vojni. Ruski veleposlanik v Carigradu tudi neče nič slišati o okupaciji Bolgarije. Druzi misli je pa general Kaulbars. Po njegovem mnenju Rusija ne more drugače zopet pridobiti svojega upliva v Bolgariji, kakor da jo zasede. Če regentstvo tudi odstrani, bi jej s tem ne bilo nič pomagano, ker faktična oblast je v rokah vojskih poveljnikov, kateri bi ne trpeli nobene vlade, katera bi hotela zopet poklicati ruske častnike v deželo. Dokler Rusi ne zasedejo Bolgarije, bila bi velika predznost, ko bi hotel kak Rusiji dovoljen kandidat zasesti bolgarski prestol. — Londonski dopisnik „Novega Vremena“ misli, da se bode ohranil mir, če ga tudi Angleži z govori in s svojim kapitalom hočejo rušiti. Bolgarsko regentstvo bode odstopilo in se sestavilo novo iz oseb, katere so se že odločile in odobrile v Peterburgu, Berlinu in na Dunaji. Novo regentstvo bode razpustilo sedanje veliko narodno sebranje in razpisalo nove volitve. Vse to je bilo že dogovorjeno mej Nemčijo, Rusijo in Avstrijo, ko je bil še Kaulbars v Bolgarski. Sporazumljenje mej carskimi vlastmi o bolgarskih zadevah sega tako daleč v preteklost, da je jedva mogoče verjeti. Da se odstavi knez Aleksander, bilo je že poprej sklenjeno. Odstranili bi ga bili, kakor bode sedaj regentstvo. Rusija, Avstrija in Nemčija bi mu bile izjavile, da je pri sedanjih razmerah neizogibno potrebno, da odstopi. Bolgari so le prehiteli diplomate, ko so odposlali kneza v Reni. Če tudi je bilo že poprej dogovorjeno, da se odstrani knez, vendar je tako odstranjenje prouzročilo neka nasprotja mej carskimi vlastmi, ki so sedaj že poravnana. — Na drugem mestu pa piše „Novega Vremena“, da ni misliti, da bi se bolgarsko vprašanje reševalo na kaki konferenci, ker bi tega ne privolila Rusija, ki od svojih zahtev ne more nič odjenjati.

Velevlasti so že odgovorile na noto **turške** vlade, v kateri jih je vprašala, če bi podpirale

njeno prizadevanje, da bi bil voljen knez mingrelski bolgarskim vladarjem. Nekaterim zastopnikom velevlastij se je turška nota nejasna zdelala in so zategadelj povprašali, kako da misli pospeševati izvolitev ruskega kandidata. Turška vlada jim je odgovorila, da hoče delati na to, da se odstrani sedanje regentstvo in sedanja bolgarska vlada, ter sestavi nova vlada iz vseh strank. Pa še tudi potem se nekaterim velevladnim turška nota ni zdelala prav jasna, in so zategadelj odgovorili nejasni in nedoločni. Najpovoljnejše je odgovorila Nemčija, ki se je izrekla, da spoznava nevarnost, če še dolgo ostane sedanje regentstvo in da jo veseli, da sta se Rusija in Turčija sporazumeli o bolgarskem vprašanju. Ko so ta odgovor zvedeli v Sofiji, so bili tamošnji vladni krogi jako potrjeni. Dunajska vlada je odgovorila, da nema nič proti knezu mingreškemu, a nema tudi nobenega uroka, da bi ga usiljevala Bolgarom. Italija tudi ni proti ruskemu kandidatu, a navaja nekatere pridržke o načinu izvolitve.

Novo **francosko** ministerstvo je takole sestavljeno: Goblet, predsedstvo in notranje zadeve; Dauphin, finance; Berthelot, nauk; Sarrieu, pravosodje; Boulanger, vojno; Aube, pomorstvo; Granet, pošte in brzojav; Lockroy, trgovino, Millaud, javne stavbe; Develle, poljedelstvo; Ministra za vnanje za-deve Goblet ni mogel dobiti in bode sam začasno vodil to ministerstvo.

Komisija **nemškega** državnega zbora hitro nadaljuje posvetovanja o vojaški predlogi. Vladni nasprotniki bi radi dokazali, da sta nemška in avstrijska vojska boljši, nego jih slika vojni minister, francoska in ruska pa ne tako strašni. Od vladne strani se pa dokazuje potreba povišanja vojske. Te ugovore je dobro in stvarno pobijal major Haberring in navajal zanimive podatke. Nemška in francoska vojska sta skoro jednaki, ruska je malo močnejša. Kakor se je pri neke priložnosti izjavil ruski vojni minister Vanovskij, pripravlja se Rusija za boj z Nemčijo, Avstrijo in Rumunsko in je po tem urenila svojo vojsko. 1883 leta se je ruska vojska zdadno pomnožila. Naravno opolčenje je že Rusija tudi organizovala. Železnice je mnogo zgradila, ki bi jej koristile v boji z Avstrijo in Nemčijo. Plevna bi sedaj ne bila več mogoča.

Dopisi.

Iz Celovca 12. decembra. [Izv. dop.] Vsa znamenja kažejo, da dobimo za Koroško zopet trdega Nemca za škofa. — Mnogo se je govorilo in ugrabalo zadnji čas, kdo bode imenovan krškim škofom, a vse te govorice so utihle, ker bile so le kombinacije posamičnih mnenj in želj, katere so se izražale v prvi vrsti za ljubljanskega škofa dr. Mišija, druge zopet za poreško-puljskega škofa Flappa, a od nemško liberalne stranke soglasno za Celjskega opata Wretschka, katerega slednjega smo se pač bali, kakor o sv. Miklavžu otroci „parkeljna“. — Vse te želje in kombinacije splavale so baje sedaj po vodi. Začul pa se je nedavno po „Oesterreichische Correspondenz“, katera je glasilo našega ministerskega predsednika Taaffeja, žalostni glas, da na slovenskega škofa za Koroško niti misliti ni in s tem se je dovolj jasno in uradno zatrdilo, da imajo pravico radi ali neradi koroški Slovenci le samo davke plačevati, a drugega zahtevati, da jim ne pristaja. — Nad 130.000 Slovencev, na Koroškem bivajočih, nema v škofovem vprašanju glasu!

Čuje se sedaj, da si je minister za uk in bogočastje pl. Gautsch po prizadevanji sekovskega škofa dr. Zwergerja izbral za krškega škofa Graškega kanonika g. Kahna (ne Wahna, kakor je nedavno „Slov. Narod“ napačno poročal), trdega Nemca,

Dalje v prilogi.

pogled zopet na Maribor, tedaj še le zapazite, da je onostran Drave, na desnem njenem bregu v novejši dobi vzraslo novo mesto, takomenovani novi Maribor ali „Jožefovo mesto“. Kjer se je namreč pred p-tindvajsetimi leti še prostiralo žitorno polje, vzgradilo je vodstvo južne železnice kolodvor koroške železniške panoge s prostranimi tovarnami in delavnicami. Ob njih so razvrščena mnogoštevilna poslopja uradniških in delavskih stanovanj, takozvani „Mexiko“ in „Zigeunerhöf“. Tem železniškim zgradbam se je pridružila še množica zasebnih hiš, opredeljenih v razne ulične skupine. To čez noč iz tal vzraslo mesto je zakrilo impozantno poslopje nekdanje kadetne šole, stoječe tam zadaj v okviru širnega obzidja. Ta prekrasna palača, vzgrajena prvotno z vsemi modernimi ugodnostmi za zgolj grofe in barone, degradovana je zdaj v preprosto vojašnico. Omenjeno Jožefovo mesto spaja zdaj s starim Mariborom nedavne čez Dravo postavljena brv, katere so se svoje dni Mariborski Abderitje istotako branili, kakor Slovenjebistričani ali Vrhničani železnice...

Stari, prvotni predel Mariborskega mesta sicer

ni dosti spremenil mračnega svojega obraza. Vendar se mu pozna, da je tudi po tesnih njegovih ulicah in zakotjih zavel moderni stavbinski duh. Ondi pred gledališčem, kjer je leta 1860. še rasla trava, stoji zdaj ponosni kazino. Temu nasproti postavila je občinska hranilnica letos monumentalno svojo palačo, v kateri se ima umestiti ob enem dekliško učilišče. In dočim se je marsikatera privatna hiša preoblekla v modernejšo, ukusnejšo opravo, odprlo je mestno svetovalstvo na nekdanjem „mestnem grabnu“ kar cele ulice, katere namerava zvezati z onostranskim bregom, z Magdalenskim predmestjem, z novim mostom, kateri je zdaj seveda še le — na papirji...

In tako se Maribor spreminja in lepša, zlasti od leta 1859. naprej, ko se je vanj prenesel sedež labodske vladikovine. Ta znameniti preobrat na cerkvenem polju dal je tudi povod temeljitemu obnovenju in umetniškemu okrašenju vseh Mariborskih cerkv. In tem sta se v novejšem času pridružili dve novi cerkvi: protestantska in pa cerkev, katera se je baš letos dovršila na vrtu šolskih sester v koroškem predmestju. Ravno kar so prezidali

in obnovili tudi stolno cerkev ter jej podali zopet prvotni gotski značaj. Posebnih umetniških znamenitostij pač ne dobite po Mariborskih cerkvah. Prijatelj slikarstva opozarjam le na nekatere slike v semeniški cerkvi sv. Alojzija, zlasti na glavno oltarno sliko, na kateri je Graški slikar Tonner predočil sv. Alojzija kot pokrovitelja učeče se mladine. In v kapeli zunaj na Magdalenskem pokopališču nahaja se lepa Madona od Dunajskega slikarja Kupelwieserja, katero je bil naročil grof Brandis. Z narodnega stališča zanimljiv je nagrobni obelisk na Tomšičevi gomili na starem Mariborskem pokopališču in pa Slomšekov spomenik v stolni cerkvi, katerega Mariborski Germani kaj pisano gledajo...

Da je Maribor moderno mesto, o tem pričča novo centralno pokopališče, katerega so mestni očetje Mariborski, v svojem tekmovalni z Gradcem in Dunajem, za velik denar nakupili daleč zunaj mesta, na samotnem polju doli za Pobrežjem. Sploh vlada v mestni hiši Mariborski jako čelaren velenemški duh.

O narodnih razmerah Mariborskih Slovencev imel bi Vam povedati, ali je prežalostno! Mariborska Čitalnica, ki je nekoč bila ognjišče iskrenega

ki ne umeje niti besedice slovenske. — Ako je to istina, vprašamo, je li to ona ravnopravnost, katera se nam je slovesno zatrjevala po ministerskem pred-sedniku grofu Taaffeju za njegovega nastopa na ministerski sedež? Se li smejejo vse krivice goditi Slovanom pri nas, ki darujejo vse svoje moči, si-nove svoje in kri svojo, ako treba, v blagor Av-strije, da se jih mimo vsega drugega prezira še v cerkvenih vprašanjih?

Dajte nam koroškim Slovincem moža za škofa, s katerim bomo mogli govoriti in moliti v svo-jem domačem jeziku! Kaj nam pomaga škof Nemec, ako se njemu ne bomo mogli potožiti in z njim obče-vati? — Ako je tedaj istina, da se hoče dati nam Slovincem na Koroškem za novo leto škofa Nemca, potem vemo predobro, koliko je za nas ura bila in kaj imamo še vsega dobrega na tem svetu pričakovati.

Slovenske poslance pa najuljudneje prosimo: „Povzdignite sedaj svoj glas na mero-dajnem mestu. Ne pustite, da bi se s Slo-veci, Vašimi sobratji, tako brezozirno postopalo.“ — To storiti bodi slovenske delega-cije dolžnost, kajti pomisliti je treba, da idemo zmi-rom bolj rakovo pot, odkar se nas od neke strani sistematično zatirati hoče in da smo bili za ranj-kega dr. Tomana in dr. Coste že na vse drugem stališči, nego pa smo danes, ko se na Slovence in njih poslance več ozir ne jemlje, dočim smo bili ob rečenem času uplivni in se je na Dunaji na nas in na podporo naših poslancev, ker so bili odločni in zjedinjeni, računati moralo.

Torej, ako se posreči slovenskim poslancem (ne oziraje se na to, kaj Graška „Tagespošta“ in drugi listi te baže pisarijo,) izposlovati nam pri slavni vladi in Nji. velečastvu škofa, ki bi bil zmo-žen tudi slovenskega jezika, potem ostanemo jim za ta ljubav neizmerno hvaležni in prepričani bodejo lahko, da se ministerstvo ozira tudi na težnje slo-venskih državljanov. In ta dobra volja vlade bode jim povod sedanje ministerstvo tudi še na dalje podpirati.

Ako se pa na njihove želje na Dunaji ne bode ozir jemal, potem vedo dobro, kaj imajo storiti, kajti dosegli pod takimi razmerami itak ničesar ne bodejo.

Še jedenkrat najuljudneje prosimo slavno vladu, naj nam izvoli dati takega škofa, ki je zmožen obeh deželnih jezikov in bode kot tak ugajal na vse strani; — to bode za vladu in za nas posebne koristi. — Bog!

Iz Gorice 10. decembra. (Deželni zbor. — Kolera.) Tudi naš deželni zbor je bil včeraj odprt s svetlo mašo ob 10. uri, kateri je sledila prva formalna seja, ki je trajala le malo časa. Po-poludne ob 4. uri bila je že druga seja, na dnev-nem redu so bile volitve v različne odseke. Tudi to ni dalo mnogo dela, radi tega so se gospodje poslanci razšli kmalu ter se zberejo zopet h tretji seji v torek 14. t. m. Glede druge seje je omeniti, da nas je prav prijetno iznenadilo postopanje gos-podov poslancev na levi. Še lani so se italijanski poslanci protivilo slovenski večini v odsekih in sicer celo tam, kjer se nikdo ne bi bil tega nadejal; a letos postopali so prav nasprotno. Sami so ponudili

rodoljubja, začela je v novejšem času zopet hirati. In kako bi ne! Ta zahaja v kazino, oni se udele-žuje shodov „Bauernvereina“; temu je uzor — vino-grad, drugi se zabava z „lovom“ — vsak ima kak izgovor, kakor povabljeni tistega svetopisemskega gostoljuba.

To so Vam Celjski Slovinci drugi dečki! Ti so Vam složni in jedini kakor vojaki v taboru! In boste videli, danes ali jutri imeli bodejo i oni svoj „Narodni dom“.

Kar se pa dostaje Celja in nemških njego-vih prebivalcev, uveril sem se zopet pri tem po-slednjem svojem pohodu, da to ljubeznivo mestece s toli divno okolico ni vredno, da bivajo v njem ljudje take izobraženosti, kakeršna se razodeva iz njihovega glasila, vzgledne „Vahtarice!“

Kateri nemčurji so bolj arogantni in zlobni, da li Ptujski, Mariborski ali Celjski, tega Vam ne vem povedati. V enem pa so si slični drug dru-zemu in sicer v svojem besnenji zoper Slovence in pa v tem, da imajo vsi jednake spomenike, jednega ter istega kroja in kova, katere so postavili tako, da so vsi trije vkup obrnjeni. . . .

V Ljubljani, 10. decembra 1886.

Prostoslav Kretanov.

in brez ugovora volili naše poslance v odseke tako, da so Slovenci v nekaterih odsekih v večini, dočim predseduje pa Slovenec v onih odsekih, kjer imajo Italijani večino. Ne vemo, kako bi si to tolmačili, so li gospodje od nasprotne stranke postali v teku jednega leta res tako pravični, ali tiči za tem gr-mom kakšen poseben zajec. Chi vivrà verrà!

Glede kolere v našem mestu moram svoje zadnje poročilo deloma preklicati. Zbolel je bil v blaznici milosrčnih bratov le jeden mož na simpto-mih kolere podobnih, toda „fama eundo crescit“ in iz jednega bilo jih je drugi dan že pet. To se je uradno preklicalo, a izvestno je, da je neki Slokar na kolero ali kolerini zbolel, vendar ni umrl in je že iz nevarnosti. Včeraj je pa v isti sobi zbolel 27 letni blazen iz Furlanije z enakimi simptomi in v noči zopet še jeden. Slokar in označena dva blazna sta bila prenešana v vilo Candutti, kjer je sedaj lazaret za kolerozne. Pri tej priliki pripetilo se je, da ni hotel lastnik imenovane vile dovoliti, da bi se njegova hiša v ta namen porabila, in magistrat je siloma v hišo udril. Zopet pravda! — Toliko v naglici, več prihodnjič.

Iz Gorice 11. decembra. (Deželni zbor. — Podporno društvo in Čitalnica. — Drobtnice.) Kratkemu poročilo o prvih dveh sejah kratek dodatek; V drugi seji poročal je mej drugim dež. odbornik Ivan Gasser v imenu dežel-nega odbora o Goriški bolnici in blaznici ter stavil jednoglasno vsprejeti predlog, naj deželni odbor pre-vzame v pretres popolni načrt o ustanovi de-želne bolnice in blaznice ter naj se mu do-volijo potrebni stroški v ta namen. Kdor pozna razmere v naši bolnici, bode brez dvoma ta korak deželnega odbora odobraval; želeti bi le bilo, da se ta zadeva resno v roke vzame ter da bi ta pred-log ne bil zaščit, ki bi imel braniti dosedanje bol-nico pred napadi v deželnem zboru in pred ne-vihto, ki ji preti. Čas je, da dobi dežela bolnico in blaznico, ki bodeta osnovani na podlagi časa, vedi in deželi primerni, ne pa objekt, kateri bi imel do-našati gizdavim ljudem gmoten dobiček in slavo.

Priliko smo imeli že javiti, da napreduje naše „bralno in podporno društvo“ res izvrstno. Vodstvo je v jako spretnih rokah, odbor skrbi v polni meri za duševni in gmotni interes društvenikov, sploh za zdravi razvoj društva. Želeti je, da bi v tem oziru ostalo vse pri starem, da bi odbor ostal v veliki večini oni, ki je tako spretno vodil društvene za-deve tudi do sedaj. Kako je skrbel odbor za du-ševni interes društvenikov, razpravljali smo že več-krat, danes nam je le namen dodati nekoliko šte-vilk, ki jasneje nego vse besede osvetlujejo odbo-rovo postopanje z ozirom na gmotno društveno stan-je. Iz računa za leto 1886, ki je razporejen do prihodnjega občnega zbora v društvenih prostorih, je razvidno, da so znašali vsi dohodki 1685 gld. 66 kr., troški pa 881 gld. 20 kr., torej ima dru-štvo 804 gld. 46 kr. preostanka. Pri vsem tem iz-plačalo je društvo bolnikom za 1079 dni 394 gld. 90 kr. podpore, za zdravila, pogrebe in druge po-trebe pa 256 gld. 68 kr., torej skupno 651 gld. 58 kr. Čisto aktivno premoženje tega društva znaša sedaj že 2729 gld. 46 kr., izvestno lepa vsota, če pomislimo, da društvo še le malo časa obstoji. Temu dodamo še: le tako naprej!

Naša Čitalnica imela je danes občni zbor. Ker se ne more naš državni poslanec vitez Tonkli, ki je skoro pol leta na Dunaji, udeleževati se sej in veselic in ker so sedaj po njegovem uplivu in prizadevanji društvene razmere tako uravnane, da je društvu obstanek zagotovljen, ni hotel vsprejeti več predsedništva, radi tega je imel zbor nalogo izbrati si novega predsednika. To se je vršilo druga leta navadno prav mirno, a letos so rili slovenski krti tako spretno, da ni tega večina čitalničarjev zapazila. Vsled tega je nastala pri volitvi zmešnjava Žal, da so se dali pri tem poslu zlorabiti tudi naj-čistejši značaji slovenskih Goriških rodoljubov.

Razen že večkrat imenovanih narodnih zavo-dov imamo tu še posebej študetovsko kuhinjo in družbo sv. Vincenca, ki skrbita izvrstno za duševni in gmotni blagor naše mladine. Slovenci moramo biti gospodom, ki toli požrtovalno delajo in se tru-dijo za našo mladino, iz srca hvaležni, to hvalež-nost bi pa najbolj s tem skazali, da bi društvu pod-pirali v vsakem oziru. Nekaj se že stori v tej za-devi, vendar še mnogo premalo. Bog daj, da bi se v bodoče tudi za to polje oni bolj brigali, katerim okolščine to dopuščajo. — Sejem sv. Andreja, naj-večji v Gorici, privabil je v mesto mnogo ljudstva,

toda kupčija je bila zelo jalova. Goveja živina je bila zelo v ceno, s konji ni bilo kupčije, sploh šlo je vse piškavo, ker ni denarja. — „Corriere“, ki vedno ščuva na Slovence, objavil je bil notico o ranjem g. Vugi, ki je razdražila vsakega pošte-njaka. Slučajno poznal je blag značaj ranjkega na-šega rojaka žid, ki je v ozki zvezi z imenovanim listom; celo temu bila je nesramnost „Corrierjeva“ prevelika, radi tega je ono notico preklical, oziroma popravil. A list toži v istem številu, da Slovenci Lahe ščuvajo, ker so na sejem sv. Andreja sloven-ski fantje menda po mestu slovenske pesni peli. A ni to narobe svet? — Gledé kolere ni posebnega poročati. Oni, ki so zboleli, so deloma že okrevali radi tega pa je nastal mej zdravniki prepir, je li ona bolezen res kolera ali ne. Nekateri trdijo, da se je zanesla kolera v bolnico iz Hrvatske, drugi pa pravijo, da to sploh ni drugega nego huda driska. Bog daj zadnjim prav. Sicer pa so se že radikalna sredstva proti razširjenju uvela.

Iz Celja 10. dec. (Slovenski otroški vrtec.) Kakor je bilo že v „Slovenskem Narodu“ brzojavljeno, izpolnila se je nam Celjskim Slovincem dolgo gojena želja, namreč da dobimo slovenski otroški vrtec, da se ponemčevanju tam pride v okom, kjer je to najbolj uspešno, pri malih otrokih. Rod-binske razmere donašajo večkrat, da se nauče otroci tega ali onega slovenskega očeta, narodnjaka, prej nemški kakor slovenski, ali pa celo samo nemški. Drugi je prisiljen svoje otroke dati v nemški otroški vrtec, ker nema nikogar, da bi doma vedno mogel na nje paziti. In v nemškem otroškem vrtu hitro se navadijo, se nemški spakovati. V teh razmerah tiči večinoma vzrok one žalostne prikazni, ki se pa si-cer hvala Bogu polagoma redkeje nahaja, da otroci narodnjakov slovenski ne znajo, ali pa le slabo slo-venski govore.

Z odpretjem slovenskega otroškega vrtca zbolj-šalo se bo pri nas v velikej meri; čegar otroci ne bodo sedaj najprej dobro znali slovenski, za tega ni opravičenja. Zato naudaja odpretje slovenskega vrtca vse zavedne domoljube tukaj z iskrenim ve-seljem!

Ovir bilo je neprimerno mnogo. Pa žilava volja premaga ovire in tudi tukaj dognala je prilično hitro do uspeha. Najvažnije vprašanje bilo je: „soba in vrt“. V družih mestih bi to vprašanje bilo lahko rešiti; ne tako tukaj.

Prvič bi se dotični uradi gotovo nad vsako malenkostjo spodtikali, da se vrtec zabrani ali vsaj njega otvoritev zavleče, torej treba bilo prostore najti, na katerih iz ozirov šolske higijene ni no-bene pege. Drugič treba bilo v poštrevzeti, da si marsikateri meščan, če bi tudi imel primerno hišo, upal ne bi zarad vladajočega terorizma naših kul-turonoscev nje nam v to svrhu v najem dati. Ne bi preostajalo torej skoro drugega, kakor zidati. Tega pa gmotue razmere ne bi dopuščale, ter tudi ne bi bilo mogoče tako kmalu vrtca odpreti. Da se je to vprašanje zarad šole ugodno rešilo, treba je bilo mnogo pisarenja, mnogo potov. Vozili so se gospodje predsednik, tajnik in blagajnik naše po-družnice sv. Cirila in Metoda zarad tega v Maribor, potem je g. predsednik te podružnice šel še opet v Maribor. Konečno doseglo se je, da nam je pri-skočilo katoliško podporno društvo, in častite šolske sestre, ki tamo poučujejo, odstopile so nam rade volje od svojega stanovanja potrebno sobo. Hvala jim za to!

Drugo važno vprašanje bilo je: vrtnarica, ki je za to v slovenskem jeziku izprašana. Tudi to vprašanje se je po dolgih neprilikah ugodno rešilo.

Bati se je bilo pa konečno še, da ne bi de-želni šolski svet v Gradci, ki ima otvoritev otroških vrtcev dovoljevati, cele reči ad calendas graecas zavlekel. Vsaj se še dobro spominjamo, da je ta-krat, ko se je privatna slovenska dekliška šola, ki jo vzdržuje katoliško podporno društvo, snovala, ravno ta deželni šolski svet vedel to zadevo čez 3 leta zavleči! Da se temu že naprej pride v okom, treba je uganiti vse, kaj da deželni šolski svet v tej zadevi misli zahtevati. Treba je bilo opet iti v Gradec k dotičnim gospodom; in šel je jedenkrat predsednik naše podružnice, potem pa opet državni in deželni poslanec g. M. Vošnjak.

Post tot dies imina rerum dobili smo sedaj po-gojno dovoljenje za otvoritev šolskega vrtca. Po-družnični odbor preskrbel je za naš vrtec take klopi, kakoršne imajo v nemških vrtcih v Gradci in v Celji, češ, kar je za te prav, bo za naš vrtec tudi dobro! Pa vendar ni popolnem dobro kalku-

liral. Kajti našelo se je, da klopi neso za naš vrtec popolnem dobre, da ne ustrezajo najnovejšim načelom šolske higijene. Treba torej klopi popraviti in od te poprave odvisno je dovoljenje, da se vrtec otvori; kakor hitro se skaže, da so pomankljivosti pri klopih odpravljene, sme se vrtec odpreti. Odbor podružničen je torej potrebno takoj ukrenil, da se klopi korenito popravijo, tako da se sedaj odpre vrtec lahko vsak dan. Hvaležni pa moramo biti za skrb, ki jo imajo gospodje za slovenske otroke; kajti kakor vidimo, klopi, ki jih rabijo v nemških vrtcih, ki so za nemške otroke dobre, neso dobre za slovenske otroke; nego se za te mora vse kaj boljšega ukreniti, in — se je ukrenilo.

Mi torej srčno radostjo objavljamo slovenskemu občinstvu naš uspeh ter vabimo slovenske obitelji Celjske, da pošiljajo svoje otroke v ta zavod, ki se te dni, najdalje do 15. t. m. otvori. Pogoje za vsprejem otrok, izve vsak pri načelništvu podružnice Celjske družbe sv. Cirila in Metoda (dr. Vrečko, drd. Ivan Dečko, Maks Vršec) ter se naj oglasi pri njem zaradi upisanja. V ostalem opozarjamo pa na polo podružničnega načelnštva, ki bo v tej zadevi mej narodnimi Celjskimi obitelji krožila.

S Krškega 12. decembra. [Izv. dop.] Takrat se pač nisem nadejal, ko sem priobčil v 266. številki „Slovenca“ v podlistku spis za ustanovitev šolarskih kuhinj po tistih krajih, kjer oddaljeni otroci ostajajo čez poludne v kraji, kjer je šola, toliko zanimanja za to prekoristno napravo. — Z veseljem naznanjam, da pri nas že imamo tako kuhinjo, ki se je z včerajšnjim dnem odprla.

V dan 28. novembra se je na prigovarjanje tukajšnje učiteljice gospice M. Vesner v šolskem poslopju zbralo obilo gospij in nekaj gospic, da se pogovore o ustanovitvi „šolarske kuhinje“. Vse navsočne dame, jako vnete za to koristno napravo, so mej sabo izvolile odbor, ki ima to takoj izpeljati. Za predsednico so si izbrale blagorodno gospo Josipino Hočevnar, namestnik jej je g. vikar Ivan Knaus, blagajničarica gospa Zdenka Vašica, gospica M. Vesner zapisničarica in gospa Gabrškova odbornica.

V kratkem času se je odboru posrečilo toliko podpore pridobiti, da dobi sleherni šolski dan 40 do 50 ubogih oddaljenih šolaric in šolarjev opoludne gorko jed. Se ve da je bilo treba trkati na vrata dobrosrčnih ljudi, ki so — razen le nekaterih — dobrovoljno upisali mesečne doneske, ali pa darovali v viktualijah za našo ubogo, kmetsko šolsko mladino.

Pred vsem mi je omeniti zopet naše največje dobrotnice šol, predsednice novemu društvu, blagorodne gospe Josipine Hočevnarjeve, ki je pritekla tej koristnej napravi na pomoč, ona namreč na mesec daruje po 20 gld. Tudi druge gospe, nekaj gospic in gospodov je po svoji moči podpisalo svoje mesečne doneske. Tako na pr. je gospa Gregoričeva vzela na brano 4 šolarje, gospica Havelka 2 šolarici, gospe: Kersnikova, Lapajnetova, Rupertova, Ženarjeva po jednega šolarja (šolarico). Po 1 gld. mesečno plačujejo gospe: Ausc, Gregorin, Grebenc, Mencinger, Ferik, Stancer, Vašica, Pfeifer; isto tako uplačuje na mesec 1 gld. gospica Vesner. Od gospodov sta upisala po 1 gld. Weiglein in Gabršek. Po 50 novčičev plačujejo gospe: Gspan, Krapš, Šešek, Virgler, Engelsberger, Frank, Zesser, M. Vanič, Zatonška, Kobal, Jerman, Rumpreth, Paternoster, ter gospici Malec in Mihel. Z doneskom 50 kr. gospodje: Klein, Parma, Seidl, Bezljaj in Ravnikar. Po 30 kr. gospe: Sotelsšek, Ferfila, Gabrič, Perhavec, Hirschberg, Verbič, Lesjak in Cacula, 30 kr. uplačuje tudi kmet Pavlin s Trške gore. Tako so se upisali vsi ti dobrotniki v upisovalno polo.

Krško mestece je sicer majhno, toda v marsikaterem obziru nadkriljuje večja mesta po deželi. S to napravo je zopet pokazalo, da so njegovi stanovniki naudušeni za vsako koristno stvar. Verjemite mi, da se bode Vas dobrotnikov obdarovana šolska mladina vedno s hvaležnostjo spominjala — še poznih let. Oni nad nami pa, od kojega vse imamo, nam bode to vse stoterno povrnil! — Le želeli bi bilo, da se jednake naprave tudi po drugih krajih ustanove. Pozabiti še ne smem, da je tudi pri tem podjetji največ zasluga si stekla gospica učiteljica M. Vesner, koja naj blagovole po mestih in trgih tudi druge gospice kolegije posnemati.

— r.

Iz Senožeč 10. decembra. [Izv. dop.] V ponedeljek 6. t. m. nabrali so nekateri rodoljubi v

Postojini za družbo sv. Cirila in Metoda znatno svoto 21 gld. 32 kr. — To naznanjam z dostavkom, da sta znana Senožeška rodoljuba pridobila za Senožeško podružnico najmanj novih udov, — gotovo dobro nadomestilo za tiste štiri, ki so brez vsakega uzroka odstopili. — Iz zanesljivega vira smo izvedeli, da je g. nadučitelj Kavčič iz čitalnice Senožeške izstopil, piscoč: „plačal nemškutar in izstopil!“ Te besede bi nas bile gotovo iznenadile, da bi mi ne vedeli, da se je omenjeni gospod izrazil pred malo leti, ko ni hotelo osem učiteljev pristopiti k družbi „Zwergvereina“ v Postojini: „Wir werden diese renitenten Kerle schon mores lernen!“ — Pri rokah mi je „Slov. Narod“ št. 138. od leta 1882. dne 19. junija, kjer v dopisu iz Knežaka g. učitelja Kavčiča nekdo biča. Tam stoji od besede do besede: „Tudi tist veteranjak, bivši predsednik „Zwergvereina“, zdanji nadučitelj v Senožečah — — — plašč po vetru suče — — — Ta petelin na strehi se zna jako hliniti, kadar je njemu v hasek. On je najiskrenejši narodnjak, a tudi ako treba, makari predsednik vsacega „Zwergvereina“. — Mi hočemo učitelje, ki so značajni — — —!“

Iz Škofjeloke 12. decembra. [Izv. dopis.] Dasi imamo čitalnico, ki bode prihodnje leto že praznovala petindvajsetletnico, se vendar malo čuje o njej. Človek bi mislil, da se Ločani ne brigamo dosti za njo in jo zanemarjamo. — Pa to ni istina. V teku treh mesecev priredila je naša čitalnica, s pomočjo vrlih diletantov, štiri veselice, pri katerih so se predstavljale izvrstne gledališke igre. Ne bode opisoval vseh teh veselic, le zadnjima dvema naj bode tu omerjen skromen prostor. Dne 14. novembra videli smo v prvič na Loškem odru žalogro „Mlinar in njegova hči“. Ta igra zahtevala obilo dobrih močij in pa mnogo kulisnih sprememb. Ne more je vsaka čitalnica na deželi predstavljati. Tudi nam bi je ne bilo mogoče, ako nam ne bi bil g. društveni ud in slikar A. Cej iz zadrege pomagal. Omenjeni slikar nam je izdelal lepe nove kulise, predstavljajoče pokopališče in pa vrt. Tako je bilo mogoče prirediti to igro, ki se je jako povoljno igrala. Navzočno občinstvo je z obilnim ploskanjem izraževalo veliko zadovoljnost in pohvalo. Na občno zahtevanje priredila je za tem Loška čitalnica v drugič igro „Mlinar in njegova hči“, in to v dan 28. novembra. Občinstva se je toliko udeležilo, da je prostora primankovalo, kajti vsak, ki je v prvič to igro videl, prišel je zopet, pa s saboj pripeljal še kacega družega. Tudi sedaj predstavljala se je igra izvrstno. V prvič vrsti gre občna pohvala mlinarjevi hčeri „Micki“ (gospodč. M. V.), katera je v resnici kaj dobro težavno nalogo izvršila. Mlado diletantino smo lansko leto še le v prvič videli na Loškem odru, in nismo si mislili, da bode omenjena gospica v teku leta predstavljala že tako težavne vloge in pa tako dobro. Omeniti nam je potem Korneke, Županje in Mete, (gospodč. M. M., P. G., K. L.), katerih vloge so bile povsem v spretnih rokah in so se vrlo predstavljale. Tudi od gospodov diletantov nismo pričakovali tolikega uspeha. Matvez Črnot (g. F.) je skopega mlinarja dobro pogodil. No, on je pri Loškem občinstvu že poznan kot izboren komik, a zdaj nam je pokazal, da je tudi resnim ulogam kos. Janko (g. L. S.) je svojo nalogo ugodno rešil; on je zvest sotrudnik pri dramatičnih predstavah in radi ga vidimo na odru. Luka (g. J. K.) je bil povsem povoljen grobokop. Krčmar Pivek (g. A. S.) bil je tudi na svojem mestu in radi priznavamo, da se vrli g. S. mnogo trudi za čitalnični napredek; naj bi ga v tej zadevi tudi drugi posnemali! Matija, kmetski fant (g. M. M.) prišel je zalo mlinarjevo hčer snubit. Pa menim, da ga je bolj mlinarjevo bogastvo, kakor pa prava ljubezen do Micike navduševalo, kajti iz njegovga govora nismo čutili prave iskrenosti zaljubljenega mladeniča. Sicer pa moramo reči, da je povoljno igral. Vrlim diletantom kličem koncem tega dopisa: Slava! Naj bi še drugi gospodje in gospodičine, ki imajo lepo priložnost, stopili v kolo vrlih diletantov in uspeh čitalničnih predstav bil bi še sijajnejši. Ponosno in veselo bi potem o petindvajsetletnici čitalničnega obstanda vskliknili: Glejte, tolik je napredek v teku petindvajsetih let, to je sad našega truda, naše požrtovalnosti!

Vedež.

S Koroškega 11. decembra. (Uljudna prošnja!*) — Vsled mnogoletnega prizadevanja nekaterih slovenskih rodoljubov posrečilo se je v Št. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem ustanoviti

*) Slovenski listi uljudno so prošeni, da izvolijo to prošnjo ponatisniti.

narodno požarno brambo, katera si je mimo svojega pravega namena zapisala na svojo zastavo tudi gojitev slovenskega petja.

Vsakemu izobraženemu Slovincu je znano, kako neusmiljeno vihti Nemec meč svoj nad ubogo slovensko rajo po Koroškem. — Vse nade na boljšo bodočnost ginile so že skoro, vendar pa so zasvetila v zadnjem času znamenja, katera nam pričajo, da se tudi koroški Slovenci začenjajo gibati in polagoma zavedati svoje narodnosti. — A Slovenci po Koroškem so siromaki in trpini, po nasprotnikih naših izsesani do gole kosti ter jim zato-rej ni mogoče v denarnem oziru mnogo kaj storiti.

S toliko večjim veseljem moramo tedaj Slovenci to zavest in gibanje koroških Slovencev pozdravljati in kdor more, naj na ta ali drug način kaj stori, da se ubogemu narodu, koroškemu pomore do blagostanja in samozaveesti.

Najuljudneje prosimo torej vse slovenske rodoljube, slavna pevska društva, „Sokole“ in „Čitalnice“, naj blagovoljno podpirajo najmlajše to društvo bodisi z denarji (za nakup harmonija) ali s pesmimi in notami ter mu na ta način pomorejo do zaželjenega cilja. Mej priprost slovenski narod na Koroškem krepiti in širiti zavest, to bodi naša naloga, naša dolžnost, ako hočemo, da se navdušuje za naše najdražje svetinje ter se more vzdržati trdnega na svojej zemlji vkljub besnim in ljutim nemškim navalom. — Iz njega vzrastla bode pa potem tudi slovenska inteligenca, katere sedaj v Koroškej zelo pogrešamo.

Darovi blagovolijo naj se pošiljati odboru prvega slovenskega pevskega društva narodne požarne brambe v Št. Jakobu v Rožni dolini na Koroškem. — Na zdravje!

Iz mestnega zbora Ljubljanskega.

(Dalje.)

Odbornik Potočnik pravi, da neče ukaza c. kr. deželne vlade obširneje razmotravati, kajti že ukaz ni kaj prijetno donel na ušesa avtonomnega mestnega zastopa. Le v stvarnem oziru hoče vprašanje razpravljati in v prvi vrsti preiskavati, ali zavzemlje višja oblast, kar se tiče vprašanja kanalizacije in vodovoda pravo stališče ali pa ne. Povod deželne vlade ukazu bi nam utegnil biti že znan, kajti že dolgo časa od tedna do tedna priobčuje glasilo kranjske deželne vlade „Laibacher Zeitung“ statistične podatke, ki gotovo občinstva Ljubljanskega ne pomirjujejo, da se kaj družega ne reče. Ukaz deželne vlade o zdravstvenih zadevah je morda brez dvombe v zvezi s poročili, ki so njej došla in kakeršnih ni bilo, ko je bil na čelu deželnih zdravstvenih zadev ranjki g. dr. vitez Stöckl. Vprašanje je, se li poročila v uradnem listu in ukaz c. kr. deželne vlade vendar le nekoliko ne ujemajo. Obe enunciacije isto tako statistična poročila v „Laibacher Zeitung“, kakor ukaz deželne vlade skušajo dokazati, da je Ljubljana najnezdruvnejše mesto, če ne na vsem evropskem kontinentu, pa saj v Avstriji. Naloga vsega mestnega zastopa pa je, obrekovano Ljubljansko mesto v svoje varstvo vzeti in varovati pred takimi napadi. Vprašanje, kako zboljšati odvažanje fekalij iz mesta, ni se pričelo še le po dr. Keesbacherji. Narodna stranka v mestnem zastopu je prva pričela siliti to vprašanje na dnevni red in za to prosim, da se mi dovoli nekoliko zgodovinskega spomina. V seji mestnega zbora dne 9. oktobra 1865 stavil je v tej zadevi narodni mestni odbornik dr. Orel predloge, kateri so tedanjega načelnika policijskega odseka dr. Bleiweisa napolnili, da je na lastne stroške se peljal v Gradec, da tam prouči sistemo odpeljave v sodčevih, katero so takrat toli obožavali strokovnjaki in lajki. Takrat so sistemo sodčevkov ravno tako silno hvalili, kakor se danes hvali pnevmatična sistema. Dr. Janez Bleiweis stavil je takrat in obširno utemeljeval v seji 6. aprila 1866 sledeče predloge: 1. Mestni zbor pripozna iz zdravstvenih in gospodarskih uzrokov potrebo, da se odpravi odvažanje fekalij po kanalih; 2. Vsak hišni posestnik je zavezan, kjer ni dokazanih neodpraviljivih zadržkov, da si napravi Seilerjevo sistemo (sodčeke) v svojo hišo in to v roku, določenem po magistratu, sicer se bode na stroške hišnih posestnikov uvela nova sistema. Kjer pa to ni mogoče, mora hišni posestnik napraviti jamo in skrbeti, da se ista razkužuje. Naročilo se je nadalje magistratu, da natanko pregleda, kje je mogoče uvesti novo sistemo itd. Tedanjemu županu dr. Costi naročil je mestni zastop, da izvrši te sklepe in pač dobro je bilo, da jih ni, kajti drugače bi

bila Ljubljana danes tam, kjer je mesto Gradec. Imela bi sistemo, danes po strokovnjakih popolnem zavrženo. Dr. Costa je moral odstopiti, njemu je nasledoval c. kr. okrajni glavar Pajk, in prvo, kar je bilo, da je ukazal policijski sekciji, da se nova sistema (sodčkev) uvede v komaj 300 hišah, izmed 1020 hiš Ljubljanskih, da pa se ne sme upeljati v predmestjih Krakovo, Trnovo, v Karlovškem, na sv. Petra predmestji, na spodnjih Poljanah in deloma v Kapucinskem predmestji in Gradišči, sploh pa ne prenašli. Jeli policijski odsek kaj storil, tega ni razvideti iz magistratnih aktov. Skozi deset let potem prejšnji mestni zastopnik ni storil ničesar za asanacijo mesta in še le l. 1875 je novo izvoljeni narodni mestni zastopnik začel preiskavati spise magistrata v tej zadevi, kar je bil, ko je to nasprotna nemška stranka izvedela povod, da sta odbornika dr. Schaffer in dr. Schrei stavila predlog, naj se pokliče zdravstvena enketa. Ta iz 17 udov obstoječa enketa je imela 23. julija 1875 prvo sejo ter se razdelila v tri pododseke. Ti odseki so mnogo sklepali, mestnemu zboru je samo došel predlog nekega odbornika, da se napravi mestni voz za smeti in še tega so prejšnji nemški mestni odborniki pokopali in še le narodni mestni zbor ga je uvel. Vsa ta zdravstvena enketa bila je že a priori mrtvo rojeno dete, kajti predlogi in sklepi niso pred mestni zbor prišli, l. 1877 bila je enketa razpuščena, vso nje gradivo, (dolgo časa shranjeno v neki shrambi za staro šaro), z vsemi dopisi, zapisniki, tiskovinami o tej zadevi došli iz Metza, Stuttgarta, Curiha itd. zginili so, ne ve se kam. Vse je bilo tiho in mrtvo, dokler je bila stranka dr. Keesbacherjeva na krmilu in nikdo teh nemških gospodov se ni brigal za zdravstveno vprašanje. Komaj pa je bila narodna stranka v mestnem zboru v večini, bilo je prvo njenih dejanj, da je odposlalo mestnega inženjerja, da prouči kanalizacijo in odpeljavo fekalij v Solnogradu, Inomostu, Monakovem, Augsburgu, na Dunaji, v Gradcu in Zagrebu in takoj po njegovem povratku kupila sta se dva pnevmatična aparata, ki sta stala 4000 gld. in sta že tri leta v porabi. Kar se tiče vodovodnega vprašanja je danes zaradi zdravstvenega delovanja tako malo cenjeni narodni zastopnik, jedva sestavljen, takoj volil komisijo, da reši to vprašanje. Tiho in mirno, brez vse, prejšnjim nemškim očetom navadne reklame, delovala je in še deluje ta komisija resno in vztrajno in danes po preteku malo let so vsa pripravljala dela izvršena, in vodovod more se v najkrajšem času pričeti. Ako se dotični vrhovni deželni zdravstveni poročevalec, saj je vsem znan, (Keesbacher) za to zanima si danes lahko na Ljubljanskem polji, pri Ježici, na Posavji do Skarčine ogleda zabite količe, ki označujejo progo vodovodno v Ljubljano. Moram pa odločno zanikavati in prosim gospoda župana, da se ta protest upiše v zapisnik današnje seje, da bi se kdo drugi morda pozneje ne hvalil, da se je vodovod, ko bode dozidan, napravil vsled njegovega zasluženja, kajti zidal se bode le vsled sklepa narodnega mestnega zastopa Ljubljanskega in ne zaradi kakeršnih koli ukazov in pretenj. Sklicavam se pa lahko na to, da je naš narodni mestni zastopnik vprašanje vodovoda vzel z resnostjo v roko, sklicavam se na evropsko celebriteto, na učenjaka, ki je bil med glavnimi sodelavci pri Dunajskem vodovodu — na ravnatelja c. kr. geološkega državnega zavoda na Dunaji dr. Štura, ki se je izjavil, da je glede vodovoda vse znanstveno in strokovnjaško dovršeno našel ter izrekel udom vodovodnega odseka popolno svojo priznanje za to bogato gradivo v primeru kratkem času. Mesto Trst, jako bogato, že 25 let razpravlja vprašanje njemu toli silno potrebnega vodovoda, Ljubljana pa naj reši tako vprašanje v pol leta! Sedaj preidem k najvažnejemu delu in to je, k razmerju števila umrlih v Ljubljani v obče in posebno v primeri z drugimi glavnimi mesti. L. 1875 izšla je pri Kleinmayerji in Bambergu brošura: „Denkschrift des Laibacher Stadtphysikates betreffend die sanitären Uebelstände der Landeshauptstadt Laibach und Vorschläge zur diesbezüglichen raschen und billigen Abhilfe, an die zu Folge des Gemeinderathsbeschlusses vom 18. Juni 1875 einberufene Sanitäts-Enquete“, verfasst vom Stadtphysiker und Magistratsrathe Dr. Wilhelm Kovatsch“. Na strani 87 tega poročila je izvestje: „Anhang. Mortalitätsstatistik der Stadt Laibach in den letzten 24 Jahren vom Jahre 1851 bis inclusive 1874.

Ondu se pripoveduje in razlaga, kako računi mestni fizikat Dunajski umrljivost „pro mille et anno“. Umrli Nedunajčani se od splošnega števila odračunijo, iz ostale številke še le računi se umrljivost na 1000 ljudij.

Kar se tiče umrljivosti v Ljubljani, priobčuje mestni fizik sledeče podatke, povzete po poročilu mrtvaškega oglednika zadnjih 24 let.

Leta	Število prebivalstva	Umrlih s pri- računjenimi Neljubljanci	Na 1000 prebivalcev umrlih
1851	20.000	651	32.5
1852	20.200	560	27.8
1853	20.400	656	31.7
1854	20.600	791	38.4
1855	20.800	885	42.5
1856	21.000	683	32.5
1857	21.000	725	34.5
1858	21.200	730	34.5
1859	21.200	783	36.9
1860	21.400	607	28.2
1861	21.600	718	33.2
1862	21.800	680	31.2
1863	22.000	710	32.2
1864	22.200	668	30.1
1865	22.400	828	36.9
1866	22.600	822	36.5
1867	22.800	734	32.2
1868	23.000	751	32.7
1869	23.000	733	31.9
1870	23.200	875	37.7
1871	24.400	879	37.0
1872	23.600	791	33.5
1873	23.800	969	40.8
1874	24.000	1124	47.6

V Ljubljani so prišteti vsi umrli Neljubljanci in kaže se, da je bila v Ljubljani najmanjša umrljivost, leta 1852, le 27.8 od 1000 prebivalcev in izimši tri leta, ko so bile epidemije, največja leta 1854, namreč 38.4 od 1000.

Da se torej zračuni število na leto umrlih za Ljubljano, mora se v poštve vzeti povprečno število zadnjih deset let in to pokaže, da je pri 23 180 prebivalcih povprečna umrljivost 763 oseb. Med temi je gotovo nad 200 Neljubljancem, torej umrlih Ljubljancem povprečno 563, tedaj 24.1 na 1000 prebivalcev. Umrlijivost v našem mestu torej ni tolika, kakor se nekaterim trdi poljubi in vredno je Ljubljano glede umrljivosti primerjati z drugimi mesti.

Umrlijivost znašala je po „Annual summary of births and deaths in London 1875 published by the authority of the Registrar General“ od 1000 prebivalcev: v Amsterdamu: 26.7; Berlinu: 32.9; Bruselji: 23.9; Hamburgu: 27.0; Kodanji: 27.2; Londonu: 21.5; Monakovem: 41.8; Novem Yorku: 27.5; Parizu: 22.4; Rimu: 27.5 in v Turinu: 26.7. Glavna mesta v Austriji po uradni sestavi društva inženjerjev in tehnikov: Dunaj: 31.7; Gradec: 34.3; Brno: 41.7; Praga: 45.0; Celovec: 46.7; Trst 56.6 in Ljubljana z 32.9 ima torej manjšo umrljivost nego Gradec in pri tem so še priračunjeni umrli Neljubljanci, dočim so na Dunaji Nedunajčani odšteti.

Vse drugače pa opisuje dr. Keesbacher zdravstvene razmere kranjske dežele in posebno Ljubljane v svojem delu: „Krain und seine öffentliche Gesundheitspflege“. Pisco ob zdravstvenih razmerah Kranjske takoj v prvih vrstah dr. Keesbacher našemu glavnemu mestu gorko zasoli, trdi namreč, da je povprečni odstotek umrljivosti v našem mestu 41.23 na 1000. Uzrok tej baje veliki umrljivosti je ta, da se doslej še ni uvela pametna sistema za odvažanje fekalij, kajti o tem mestni zastopnik Ljubljanski neče ničesar slišati. Opomniti je, da takrat, ko je ta knjiga izšla, ni imela narodna stranka večine v mestnem zastopu, dasi bi dr. Keesbacher sedaj prav rad vse navalil, kar ni po njegovej volji in njegovem okusu, na rovaš narodne stranke mestnega zbora. Na strani 85 njegove knjige pa priobčuje dr. Keesbacher statistično tabelo vseh 14 cisalajtanskih glavnih mest za leta 1876, 1877 in 1878. Ta tabela dokazuje, da so leta 1878 glavna mesta: Linc, Celovec, Praga in Črnovice, leta 1877 glavna mesta: Linc, Celovec, Praga, Brno, Levov in Črnovice in leta 1876 mesta: Linc, Gradec, Celovec, Trst, Praga, Brno, Levov in Črnovice imele dosti večjo umrljivost nego Ljubljana!

Po takih raziskavah, dozdevnih zdravniških avtoritet je pač neumestno, da se hoče Ljubljana proglasiti kot najnezdruveje mesto v Avstriji. Po vsem tem je dokazano, da statistični izkazi, ki se priobčujejo v „Laibacher Zeitung“ niso pravilni in da je baš narodna stranka, kadar je bila v večini, zdravstvenim razmeram naklanjala največjo pozornost.

Da se ni storilo več, za to nam nedostaje najpotrebnejega, namreč denarjev.

Toliko proslavljana prevmatična sistema ni še prestala svoje zadnje preskušnje, v Ljubljani pa povsod niti izvedljiva ni. Vsaj pravi dr. Keesbacher sam v svoji knjigi, da neso še učenjaki jedini, je li res prevmatična sistema najboljša, kako bi mi hoteli biti učenjši od dr. Keesbacherjevih učenjakov. A to pač vemo in znamo, da kar trdijo učenjaki jednake vrste, da se imajo zazidati vsi kanali, ob enem pa uvesti vodovod, da je to nezmisel v strokovnjaškem oziru! (Dobro! Dobro!)

Govornik potem omenja stroškov, katerih bi bilo treba, da bi se uvela prevmatična sistema. Na podlagi dr. Keesbacherjevega računa dokaže, da je v Ljubljani 74.230 litrov fekalij na dan, na leto pa 27.112.200 litrov, da bi se vse to odpravilo, trebalo bi 18 prevmatičnih strojev, ki bi stali blizu 50.000 gold. Za nakup prostora, kamor bi se fekalije odvažala, 15.000 gold., za režijo: 36 konj, 18 voznikov in 36 delavcev na dan, trebalo bi pa poleg tega še 18.540 gold. na leto. Kdo bode vsaj za zdaj vse to plačal. Mestni zbor storil je v zdravstvenih zadevah svojo dolžnost, vršil jo bode tudi v bodoče. Natolcevanje, da bi tega ne bil storil, izvira le iz strankarstva. Govornik podpira predloge policijskega odseka. (Dobro! Dobro!) (Dalje prih.)

Domače stvari.

— (Konfiskacija.) Včerašnja številka našega lista zaplenilo je c. kr. državno pravdnštvo zaradi dopisa iz Trsta, v katerem se je „Naroden slovenski trgovec“ pritoževal, da na tamonjski pošti ni dobiti slovenskih vozniških spremenic. Ta zaplenba nas je iznenadila, ker nismo znali, da take pritožbe spadajo pod §. 300 kaz. zak. — Denarna številka ima štiri strani priloge.

— (Včerašnji seji deželnega zbora) rešila se je dolga vrsta računskih sklepov deželnih zakladov. Podpore za šolske zgradbe so se dovolite občinam: Tomišelj 500 gld., Borovnica 300, Spodnja Idrija 300, Babino polje 500, Sv. Gora 400, Ribno 500, Domžale 500, Svetli potok 100, Šent Jurij pri Kranji 300, Hrušica 100, Dobličje 200, Petrova vas 200, Vrh 100, Veliki Gaber 400, Prežganje 300, Doberniče 100, Tržiše 100, Strekljavec 200, Cerknica 300, Griblje 200, Božakovo 100, Stari trg pri Poljanah 200, Trzin 100, Kropa 100 gld. Vкупaj 6100 gld. — Prihodnja seja je v petek.

— (Dnevni red javni seji Ljubljanskega mestnega odbora) v torek 14. dan decembra 1886 leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani: I. Naznanila prvosodstva. II. Vis. c. kr. deželnega prvosodstva naznanilo z 8. t. m. št. 4200, da je Nj. ces. in kr. Veličastvo najmilostneje potrdilo kranjskega deželnega zbora zakonski načrt o poročstvu mestne občine Ljubljanske za mestno hranilnico in da je v §. 5 načrta hranilničnih pravil porabo upravnega dobička omejiti na občekoristne in blagotvorne svrhe mestne občine Ljubljanske same (ne tudi dežele Kranjske). II. Policijskega odseka poročila: a) o mestnega magistrata nasvetu, da je prepovedati zakotne živinske sejme in to prepoved vsprejeti v tržni red živinskim sejmom v Ljubljani; b) o novem fijakarskem redu in tarifu za Ljubljansko mesto. — Tajna seja.

— (Javna seja mestnega vodovodnega odseka) bode jutri popoldne ob 6. v mestni dvorani. Na dnevnem redu so končna posvetovanja o izpeljavi vodovoda, ker je trasovanje bilo dogotovljeno te dni.

— (Mestni statut Ljubljanski), kakor čujemo še ni potrjen, temveč vrne se najbrže še v tekočem zasedanju deželnemu zboru, da par točk prenaradi.

— (Klub slovenskih poslancev) v deželnem zboru štajerskem izvolil je g. dr. Dominika kuša načelnikom, g. dr. Radeya namestnikom, g. dr. Jurtelo zapisnikarjem.

— (Drobne vesti.) Mej sv. Petrom in Vranskim napali so dne 8. t. m. lopovi pošto in odnesli zaboj, v katerem je bilo za 25 gld. perila. Zločinca zasleduje žandarmerija. Ta dogodek je zopet dokaz, da bi bila v Braslovčah žandarmerijska postaja nujno potrebna. — G. Weigel, uradnik na tukajšnjem južnem kolodvoru, o čegar nespodobnem obnašanju v Borovnici smo nedavno poročali, premeščen jo bil nagloma iz Ljubljane v Trst. — Državna železnica bode po novem letu ceno za tour-in retour-liste zvišala. — Umrli je pretekli petek

g. Julij Larisch, bivši posestnik pivovarne v Laškem trgu.

— (Gosp. Fran Kalister) veleposestnik v Trstu, podaril je delavskemu podpornemu društvu v Trstu 100 gld.

— (Umrli) je preteklo nedeljo zjutraj g. dr. Ludovik Vašič, okrajni ranocelnik v Trebnjem, za spridenjem jeter. Pokojnik bil je priljubljena oseba in še v najlepši dobi. Lahka mu zemlja!

— (Gosp. Anton Rozina), avskultant v Rudolfovem, napravil je dne 11. t. m. v Gradci sodniški izpit s prav dobrim uspehom.

— (Slovenski uradovati) je sklenil novi občinski zastop pri Novi cerkvi celjskega okraja. Sledile bodo bržčas kmalu tudi vse sosedne občine.

— (Zabavni večer pisateljskega društva) v soboto se je spet prav dobro obnesel. Predsedoval je g. E. Lah, čital pa je gosp. prof. Orožen zanimivo razpravo „S čim in na čem so pisali narodi.“ Gosp. dr. Krisper rešil je z jako dobrim humorjem dano mu nalogo zabavati društvo. G. Hribar spominjal se je nedavno umrlega dalmatinskega rodoljuba, Špiro Tomića v Spletu, in povedal več epizod iz življenja originalnega moža. Pevci so se, kakor navadno skazali in društvo razveseljevali z ubranim petjem. Prihodnjo soboto bode predsedoval g. prof. Orožen, čital pa g. Anton Svetek „Spomine na bosensko okupacijo.“

— (Važen deželni zakon.) Deželni zakonik za vojvodino Kranjsko, kos XV., ki je bil izdan in razposlan dne 8. decembra t. l. razglša važni deželni „zakon z dne 13. junija 1882. l. ob odkupu posestev se držečih novčnih in prirodninskih davščin za cerkve, župnije in njih organe,“ z dotičnim izvršitvenim predpisom vred. Ta zakon, ki ukazuje, da odslej duhovske bire ni več dajati naravnost duhovnikom samim, ampak da se mora v novcih plačevati pri c. kr. davčnih uradih, je delo naših političnih nasprotnikov. Zadnji, po svoji večini iz Nemcev obstoječi deželni zbor kranjski je poslednje ure svoje porabil v to, da je zveržil ta zakon, s katerim je iz datno obremenil našega kmetovalca. Ves ta zakon gre na rovaš naših Nemcev; kajti narodna stranka, ki je bila takrat v manjšini, je novemu zakonu ob odkupu bire v deželnem zboru glasno, toda brezuspešno ugovarjala. Zakon je bil potrjen že l. 1882., izvršitveni predpis pa se mu je dodal z ukazom c. kr. deželnega predsednika za Kranjsko z dne 28. novembra 1886., št. 98 pr. Kdor ta izvršitveni predpis, ki je pisan v uzorni, jedernati slovenščini, primerja z deželnim zakonom samim, zdelo se mu bode čudno, da se izvršitveni predpis ne ozira povsod na slovenski tekst dotičnega zakona. In to moramo le odobravati, kajti slovenska beseda tega zakona je tako površna in starikasta, da bode zakon tudi v tem oziru na vse čase čudno osvetleval delavnost naših političnih nasprotnikov.

— (Kranjski zemljiščno-odvezni dolg.) O nasvetu gosp. poslanca dr. Mošé-ta, da naj bi se sedanji način amortizacije deželno zemljiščno-odveznega dolga tako preinačil, da bi se odslej namesto 16% le 12% nalagalo na direktne davke, izraža se jako povoljno in pohvalno znani strokovni časnik „Oest. Ung. Sparkassen-Zeitung“. Ne le, da se rečeni časnik popolnem ujema z nasveti gospoda dr. Mošé-ta, priporoča tudi drugim deželam, da bi se te ideje poprijele. Od hranilnice kranjske pa pričakuje, da bode rada ustrezala, kjer gre za deželne koristi in za razbremenjenje davkoplačevalcev, kajti le kranjski deželi se ima branilnica zahvaliti, da se je tako lepo razvila. Konečno izreka časnik svoje priznanje dr. Mošé-tu za trudno, a hvalevredno delo, po katerem skuša urejati težavne gospodarske razmere v deželi.

— (Tiskovna pravda proti „Hrvat-ski“) vršila se je preteklo soboto pred sodiščem v Zagrebu. Povod zatožbi bil je članek z naslovom „Poslanica Križevčanom“ in dopis iz Petrinje. Sodišče obsodilo je odgovornega urednika Štefana Zavrlića na 16 mesecev teške ječe, na 100 gld. globe, izdatelja „Hrvatske“ pa na 2300 gld. izgube na kavciji. Vrh tega bil je dopisnik Žugaj obsojen na jeden mesec zapore.

— (Nemška temeljitost.) Sobotna „Tagesspost“ opisuje zadnjo notranjsko volitev kot „Reichsrathswahl in Unterkrain“, vrh tega pa je izumila še „Bezirkshauptmann von Rakek“. Rakek je sicer lep in važen kraj, a doslej okrajnega glavarstva ondu vendar še ni bilo. „Tis-

kovna pomota!“ porekó pismouki pri „Deutsche Wacht“.

— (Iz Trsta) se nam piše: Gmotni uspeh svečanosti Tržaške podružnice sv. Cirila in Metoda dne 7. t. m. bil je precej ugoden, ker dohodkov je bilo 461 gld. 40 kr., troškov 359 gld. 5 kr., prebitka torej 102 gld. 35 kr.

— (Mestna policija) prišla je včeraj zvečer bivšo uatakarico Jovano Sedelčič, ki je oktobra t. l. gostilničarki Winkelhofer v Stobu, pri kateri je služila iz zaprtega zaboja ukrala 379 gld. Ujeta Sedelčič tatvine ne taji, a trdi, da ni bilo 379 gold., ampak samo 279 gold.

— (S Krškega) se nam poroča, da so vo-jaki topničarji, ki so do sedaj imeli svoje redne strelske vaje na Ptujskem polju na Štajerskem, najeli s prihodnjim letom strelišče na Krškem polju ob Savi za 25 let. Vojski bodo večinoma nastanjeni po Krškem in na Vidmu, svoje stalno vojašnico bodo pa imeli v grajščinski pristavi v Žadovinjeku poleg Krškega. Streljalo se bode meseca junija, julija in avgusta.

— (Odbor Národne čitalnice Novo-meške) sklicuje v dan 18. decembra 1886. ob 1/2 8. uri zvečer svoj občni zbor, kateri se bode vršil v prostorih Narodnega doma. Vspored: 1. Poročilo tajnikovo. 2. Poročilo blagajnikovo. 3. Razni predlogi in razgovori. 4. Volitev dveh pregledovalcev računa. 5. Volitev novega odbora. — Dolenjsko pevsko društvo pa sklicuje svoj občni zbor v dan 17. decembra ob 1/2 8. uri zvečer, kateri se bode vršil na istem mestu in z istim vspehom. Ker je posebno 5. točka vspeh pri obeh društvi posebnosti, pozivajo se gg. članovi, da se imenovanih občnih zborov prav mnogobrojno udeležijo.

— („Slovensko bralno in podporno društvo v Gorici“) Vsi p. n. gospodje društveniki se uljudno vabijo v letni redni občni zbor, ki bo dne 19. decembra t. l. točno ob 3. uri popoldne v pritlični Marzinijevi dvorani s sledečim dnevnim redom: 1. Letno poročilo odborovo; 2. računski sklep za leto 1886; 3. proračun za leto 1887; 4. posamezni predlogi; 5. volitev novega odbora. Gospodje društveniki, ki nameravajo staviti pri občnem zboru kak predlog, naj ga naznanijo prej oboru do 17. t. m.

— (Izpred porotnega sodišča.) Dne 9. decembra obsojen je bil pri prvi tajni obravnavi zaradi hudodelstva spolske posilnosti Janez Setnikar na 18 mesecev ječe, zaradi istega hudodelstva pri drugi tajni obravnavi Tone Potokar na 4 leta teške ječe. — Fran Hreščak iz Gabré, zatožen je bil 10 t. m. hudodelstva soudeležbe ponarejanja kovanega denarja. Kupil je bil v družbi z dvema že na več let teške ječe obsojenima v Trstu nad sto komadov ponarejenega kovanega denarja in izdal kakih 9 goldinarjev, kar sam priznava. Z ozirom na to, da je bil zatoženec zapeljan in da je oženjen oče, nasvetoval je državni pravnik sam celo vrsto olajšajočih razlogov. Hreščak je bil obsojen na 13 mesecev teške ječe, poostrene vsaki mesec s postom. — Pri drugi obravnavi 10. t. m. zatožen je bil Fran Rihteršič, 23 letni kočarski sin iz Bukovšice, hudodelstva uboja. Dne 26. septembra t. l. sunil je na cesti v Selcah Fran Klemenčiča z nožem v trebuh, da je slednji vsled tega 3. oktobra umrl. Obsojen je bil na štiri leta teške ječe s postom vsak mesec. — 11. t. m. bil je zatožen 30letni ribič, Anton Črne iz Kašlja, hudodelstva teške telesne poškodbe. 22. maja t. l. je v gostilni Janeza Plevnika z vratom steklenice po glavi udaril in mu oko teško poškodoval. Dasi zatoženi dejanja ni tajil, so porotniki s 6 proti 6 glasom zanikali njim stavljeno vprašanje in Črne je bil zatožbe oproščen. — Pri drugi obravnavi 11. t. m. zatožen je bil Jarnej Tekavc, posestnika sin, 25 let star, hudodelstva uboja, ker je 12. avgusta v Hribu v gostilni sunil krčmarico Nežo Peterko z mesarskim nožem v trebuh, da je ta vsled poškodbe 3. septembra umrla. Obsojen je bil na pet let teške ječe, vsaki mesec post in vsako leto na dan dejanja tamnico.

Slavno uredništvo!

Slicevaje se na §. 19 tis. zakona, pozivljam Vas, da vsprejmete v Vaš list v postavnem obroku sledečo izjavo: Vaš pristavek k mojemu uposlannemu z dne 2. t. m. se nikakor ne strinja z resnico.

V Postojini dne 5. decembra 1886.

Vitez pl. Schwarz,
c. kr. okrajni glavar.

Opomnja: Da se naš pristavek k popravku gosp. okrajnega glavarja viteza Schwarza z resnico popolnem strinja, dokazalo se bode s pričami pred dotičnim c. kr. sodiščem, kar naj gosp. „vitez pl. Schwarz“ na primerno znanje vzame.

Uredništvo „Slovenskega Naroda“.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Peterburg 13. decembra. („Pol. Correspondenz“.) Vesti, da odstopi Giers, so neosnovane. Ko bi se pa vendar zgodila kaka prememba, ne bil bi Dunajski veleposlanik knez Lobanov, ki bi nastopil Giersovo dedščino. — Generalni guverner na Kavkazu knez Dondukov Korsakov semkaj dospel, general Anenkov se pričakuje, kar je povod mnogim kombinacijam.

Berolin 12. decembra. Ob 3. uri popoldne prišli so pred cesarsko palačo človeka, ki je vrgel kamen v okno na voglu palače.

Sofija 12. decembra. Tukaj zaostali tajnik ruske agencije dobil povelje, naj se pripravi na odhod. Na zahtevo nemškega generalnega konzula odposlala je bolgarska banka v Berlin onih 700.000 frankov, katere je bila ruska agencija pri njej uložila.

Berolin 13. decembra. Zločinec, ki je včeraj v cesarski palači okno razbil in je radi tega zaprt, je 31 letni ključarski pomočnik Bönicke iz Salzfurtha (okrožje Bitterfeld), jako zanemarjen človek, brez dela in stanovanja. Iz Magdeburga pripotoval je semkaj, da bi s svojim zločinom na cesarsko palačo pozornost na-se obrnil. Cesar je bil v stranski sobi in se je takoj potem prikazal pri oknu, navdušeno pozdravljen.

Zahvala.

Povodom moje izvolitve za državnega poslanca došlo mi je veliko število čestitok in bi rad na vsako posebej odgovoril. Ker pa mi to ni lahko mogoče, prosim mojo zahvalo blagovoljno tem potom vsprejeti.

V Ljubljani 12. decembra 1886.

Dr. Andrej Ferjančič.

Javna zahvala.

Podpisani odbor usoja si tem potom vsem onim, ki so na jeden ali drugi način pripomogli, da se je „Preširnova beseda“ tako sijajno izvršila, v prvi vrsti pa sl. mešanemu zboru Šišenske čitalnice, gg. Medenu, vitezu Janušovskemu in Kajzlu za preprijazno sodelovanje, dalje sl. „Pevskemu društvu“ v Ptui in g. dr. B. Ipavcu, izrekati najtoplejšo zahvalo.

Odbor slov. del. pevskega društva „Slavec“.

Poslano.

Neustein-ove posladkorjene kri čisteče pile svete Elizabete, (817—11)

skušeno in od znamenitih zdravnikov priporočano sredstvo proti zabasanju. — 1 škatljica à 15 pil 16 kr., 1 zavoj = 120 pil 1 gld. a. v. — **Pred ponarejanjem se jako svari.** — Pristne so samo, če ima vsaka škatljica rdečo tiskano našo protokolovano varstveno znamko „Sveti Leopold“ in našo firmo lekarna „pri sv. Leopoldu“, Dunaj, mesto, Ecke der Spiegel- und Plankengasse. Dobivajo se v lekarni G. Piccoli.

Kdor se boji mrtvouda

ali katerega je že zadela, ali pa boleha na navalu krvi, omotici, udotrupi, ali ne more spati ter ima bolne živce, naj si naroči knjižuro „Ueber Schlagfluss-Vorbeugung und Heilung“, 5. izdaja, ki se zastoj in franko dobi od pisatelja bivšega deželno-bramborskega batalijonskega zdravnika Rom. Weissmann-a v Vilshofen-u, Bavarsko. (88—23)

Loterijske srečke 11. decembra.

Na Dunaji:	63,	38,	69,	42,	76.
V Gradci:	48,	26,	21,	32,	60.

Tujci:

12. decembra.

Pri **Stenu**: Fuhrman z Dunaja. — Stampf iz Prage. — Frank iz Grada. — Polak z Dunaja. — Freund iz Budimpešte. — Schlesinger z Dunaja. — Mrak iz Rudolfovega. — Waldeck iz Celovca.

Pri **žurju**: Moor z Dunaja. — Mazzon iz Siska. — Peterka z Dunaja. — Steer iz Trsta. — Bachmann z Dunaja. — Baron Balu iz Ljubljane. — Zabranka z Dunaja.

Umrli so v Ljubljani:

9. decembra: Helena Oblak, delavčeva hči, 6 let, Poljanska cesta 18, za škarkliato.

10. decembra: Marija Kolnik, hišnega posestnika žena, 56 let, Hrenove ulice 9, za otrpnenjem pljuč. — Antonija Laznik, delavčeva hči, 4 leta, sv. Petra cesta 53, za škarkliato. — Albert Tomšič, kaznenec, 41 let, Hrenove ulice 15, za vodenico.

11. decembra: Jožef Omahen, uradni sluga, 50 let, Emonska cesta 17, za jetiko. — Reza Stengler, postrežkinja, 70 let, Franciškanske ulice 6, za bramorio. — Fran Merjašič, uradni sluga, 64 let, Križevniške ulice 7, za plućnico.

12. decembra: Fran Flander, mizarjev sin, 4 leta, Marije Terezije cesta 26, za vnetjem sapnika.

V deželni bolnici:

11. decembra: Franja Gerdina, hišnega posestnika žena, 51 let, za spridenjem krvi. — Anton Pajk, delavec, 56 let, za plućnico.

Tržne cene v Ljubljani dne 11. decembra t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	682	Speh povojen, kgr.	68
Rež,	471	Sirovo maslo,	90
Jedmen,	476	Jajce, jedno,	3
Oves,	276	Mleko, liter,	9
Ajda,	374	Goveje meso, kgr.	64
Proso,	455	Teleče,	56
Koruza,	504	Svinjsko,	54
Krompir,	294	Koštrunovo,	30
Leča,	10	Pisaneč,	40
Grah,	9	Golob,	16
Fižol,	10	Sen, 160 kilo	31
Maslo, kgr.	1	Slama,	285
Mast,	64	Drva trda, 4 metr.	640
Speh frišen,	56	mehka,	410

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opa- zovanja	Stanje barometra v mm.	Tem- peratura	Ve- trovi	Neb- la	Mo- krina v mm.
11. dec.	7. zjutraj	731.65 mm.	-0.6° C	sl. sev.	obl.	0.0 mm.
	2. pop.	734.55 mm.	0.0° C	sl. svz.	obl.	
	9. zvečer	737.55 mm.	-2.2° C	sl. svz.	obl.	
12. dec.	7. zjutraj	734.28 mm.	-3.6° C	sl. sev.	obl.	4.20 mm.
	2. pop.	731.67 mm.	0.8° C	brezv.	obl.	
	9. zvečer	729.61 mm.	2.4° C	brezv.	dež.	dežja.
13. dec.	7. zjutraj	732.57 mm.	1.6° C	brezv.	megla	0.00 mm.
	2. pop.	733.87 mm.	1.8° C	brezv.	megla	
	9. zvečer	735.37 mm.	-0.2° C	brezv.	megla	

Srednja temperatura — 0.9°, — 0.1° in 1.1°, za 0.3°
pod, 0.7° in 2.0° nad normalom.

Dunajska borza

dne 14. decembra t. l.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Papirna renta	83	gld.	45	kr.
Srebrna renta	83			
Zlata renta	114			
5% marčna renta	100			
Akcije narodne banke	82			
Kreditne akcije	297			
London	125			
Srebro	9			
Napol.	9			
C. kr. cekini	5			
Nemške marke	81			
4% državne srečke iz l. 1854	250	gld.	131	
Državne srečke iz l. 1864	100	gld.	168	
Ogrska zlata renta 4%	104			
Ogrska papirna renta 5%	95			
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	105			
Dunavska reg. srečke 5%	100	gld.	118	
Zemlj. obd. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	124			
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	99			
Prior. oblig. Ferdinandove sev. žele. ce.	100			
Kreditne srečke	10			
Rudolfove srečke	120			
Akcije anglo-avstr. banke	115			
Tramway-društ. velj. 170 gld. n. v.	217			

Zahvala.

Že mej boleznijo našega presrečno ljubljene-
brata in svaka

AVGUSTA DIMITZ-A,

c. kr. finančnega nadsvetnika in finančnega
ravnatelja,

so od več strani dohajali dokazi sočutja, in ko
se je tako naglo spopadlo, kar je bilo sklenjeno
v božjem nezapodljivem sklepu — dajalo je
splošno sočutje, ki se nam je skazovalo na mnogi
nepozabljivi način, toliko tolažbo, da čuti naše
srce potrebo, izraziti za to najiskrenejšo zahvalo,
kakor tudi za mnogobrojno spremstvo k posled-
njemu počitku in za darovane lepe vence v svojem
imenu in v imenu drugih svojcev pokojnika.

V Ljubljani, dne 11. decembra 1886.

Ludovik Dimitz, Ana Suppan roj. Dimitz,
dr. Josip Suppan. (922)

V našem založništvu je izšla in se dobiva po vseh
knjižničarjih knjiga:

Odkritje Amerike.

Predladi
H. Majar.

Trije deli, 436 strani, 8°. Vsi trije zvezki v platno
skupe vezani 1 gld. 60 kr., po pošti 10 kr. več; posamični
zvezki pa po 60 kr., oziroma po pošti 65 kr.

Ta knjiga je lep dar slovenski mladini. Vsak prijatelj
naše mladine in književnosti naše bode zagledal hvalen fr-
cijskemu patru Hrizogonu Majarju, da je lepo knjigo *Campesino*
priredil slovenski mladini.

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjižničar

v Ljubljani na Kongresnem trgu.

Poslano.

(3 48)

Najboljša pitna voda pri epidemijah.

GLAVNO SKLADIŠTE

MATTONIJEVE

GISSHÜBLER

načistije lužne

KISELINE

poznate kas najboljše okrepljujoče pice,
I kas izkušan liek proti trajnom kašlju pljučevine I
želudca bolesti grkljana I proti mehurnim kataru,

HINKE MATTONIJA

Karlovi vari i Widn.

V „NARODNI TISKARNI“ v LJUBLJANI

sta izšli knjigi:

Pariz v Ameriki.

Roman. Francoski pisal René Lefebvre. Poslovenil * *
Stat nominis umbra. Ml. 8°, 535 strani. Stane 60 kr., po
pošti 70 kr.

Časnikarstvo in naši časniki.

Pisal * * Stat nominis umbra. Ml. 8°, 19 pól. Cena
70 kr., po pošti 75 kr.

Trgovsk pomočnik,

slovenskega in nemškega jezika zmožen, v prodaji spece-
rijskega in galanterijskega blaga dobro izurjen, želi svoje
sedanje mesto premeniti.

Ponudbe pošiljajo naj se upravištvu „Slovenskega
Naroda“ z naslovom: „A. Z. št. 19.“ (902-4)

Št. 19.874.

(903-3)

Služba mestnega stražmeštra.

Po sklepu mestnega odbora je zopet popolniti
izpraznjeno službo tukajšnjega **mestnega straž-
meštra**, za katero je ustanovljena letna plača
500 gld. in pravica do službene obleke.

Neobhodno potrebno je za to službo izkustvo
v javnem varnostnem službovanju.

Prošnje z dokazili o tem svojstvu in o dozda-
njem poslovanju sploh, o starosti, o fizični sposob-
nosti in o popolnem znanji slovenskega in nemškega
jezika v besedi in pismu, uložiti je

do 24. decembra letos

pri podpisanem magistratu, in sicer onim, ki so v
javni službi, potom predstojajoče gospodske.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 2. decembra 1886.

Vrat, bronhije in pluća,

za koja nikdar nismo preveč skrbni, da jih ohranimo pred
prehladom vsled gorkotnih razlik in preobratov; ohraniti je
najbolje, ako se rabijo

antikatarhalne salicilne pastile

lekarnja Piccoli-ja v Ljubljani.

S pomočjo lastnosti, da ustavljajo gnulobo, so najboljše
sredstvo proti **daviel** ali **difteritiki**, in ker podpirajo
dušnikove organe, čistijo tudi glas ter odpravijo vsako
dušnikovo, vratno, kakor tudi sosebno **plučno vnetje**.
Isto tako so antikatarhalne salicilne pastile, ker omejujejo
slezo, najvažnejše sredstvo za vse one imenom neimenovane
stanove, kojim je največja skrb dobiti in ohraniti si lep,
gladek in čil sonoren glas. — V škatlicah po 20 kr. prodaja

LEKARNA PICCOLI-jeva

„pri angelji“, v Ljubljani, na Dunajske cesti.
Vnanja naročila izvrše se takoj proti povzetju zneska po
c. kr. pošti. (760-10)

Pokazalo se je, da je posebno
dobro za okrevaljoče po-
hudih boleznih in pri pomut-
kanju krvi
B. Strassenicky-jevo

zdravilno sladno pivo,
katero
je analizo-
val gosp. pro-
fesor dr. Kratsch-
mer in katero so po-
skusili in priporočajo go-
spodje: dvorni svetnik in
profesor pl. Bamberger, dvorni
sovetnik in profesor Braun pl.
Fernwald, dvorni svetnik in profe-
sor dr. Th. Billroth, profesor E. Albert,
vladni svetnik in profesor Schnitzler, pro-
fesor Hofmohl. Prospekti zastoj.

Glavna zaloga in kleti: (821-5)

Ober-Döbling, Nussdorferstrasse Nr. 29.

Zaloge v vseh boljših lekarnah.

Zaloge v Ljubljani: J. Swoboda, lekar, G.
Piccoli, lekar, U. pl. Trunkoczy, lekar.

Phaeton z dvema sedežema,

za jednega ali tudi dva konja, dobro ohranjen, skoro nov),

proda se po ceni

pri Ivanu Kosar-ji, gostilničarji „zur Stadt
München“, na Sv. Jakoba trgu. (915-2)

Št. 20.260.

(918-2)

Vabilo.

Že mnogo let sem oproščajo se blagotvornitelji
čestitanja ob Novem letu in ob godovih s tem, da
si jemljó oprostne listke na korist mestne ubožne
zaklade.

Na to hvalevredno navado usoja si mestni ma-
gistrat tudi letos slavno občinstvo opozarjati z do-
stavkom, da sta razpečevanje oprostnih listkov tudi
letos drage volje prevzela gospoda trgovca Karol
Karlinger na Mestnem trgu št. 8 in Albert Schäfer
na Kongresnem trgu št. 7.

Vrhu tega pa bo mestni magistrat vsled na-
ročila slavnega mestnega odbora oprostne listke za-
radi lagodnosti p. n. občinstva kakor viani tudi po
hišah razpošiljal z uradnimi organi.

Za vsak oprostni listek bodi si za Novo leto,
bodi si za god je kakor do sedaj položiti petdeset
krajcarjev in na vpisni poli poleg imena pristaviti
število vzetih listkov.

Velikodušnosti torej neso stavljene meje.

Pisanim pošiljatkam bodi pridejana razložna
adresa.

Imena blagotvorniteljev se bodo sproti razgla-
šala po novinah.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 10. decembra 1886.

Župan: Grasselli.

Št. 19.013

(846-3)

Razglas

mladeničem, vojaščini podvrženim.

Radi prihodnjega rednega vojaškega nabora
se javno naznanja:

1. Vsak tu bivaajočih domačih in vnanjih mla-
deničev, **rojnih v letih 1867, 1866, 1865,
1864**, mora se oglasiti meseca decembra 1886. leta
pri mestnem magistratu.

Kdor se ne oglasi, bode, ko bi se ne mogel
opravičiti, kaznovan v zmislu §. 42 vojnškega za-
kona, z denarno globo do 100 goldinarjev, oziroma
z zaporom do 20 dni.

2. Mladeniči, ki neso v Ljubljano pristojni, se
morajo izkazati pri upisanju z domovinskim listom
ali pa z drugimi pismi, iz katerih se dá povzeti do-
movna občina.

3. Začasno odsotne ali pa bolne mladeniče
smejo oglašiti stariši, varuhi ali drugi pooblaščenci.

4. Oni ki mislijo prositi začasnega oproščenja
od vojaščine, morajo pri upisovanju izročiti rodbin-
ske listine in druga potrebna pisma.

5. Dolžnosti oglasa se ne dá ogniti z izgovo-
rom, da se za te dolžnosti ni vedelo.

Mestni magistrat Ljubljanski,

dne 12. novembra 1886.

Skušena štupa za živino

po 50 kr.

Vspešna ozdravljenja,
katera so vsled rabe te
štupa po izbornih in vse-
stransko učinkujočih last-
nostih dosegli živino-
zdravniki in živinorejci,
storila so, da ista velja
za prvo zdravilo pri vseh
boleznih vsakršne do-
mače živine, ter se pri-
poroča vsakemu gospodarju, naj to štupa ne rabi nenu-
doma samo pri vseh notranjih živinskih boleznih, ampak
jo mora vedno imeti doma pri rokah. Ozdravlja vse
plučne bolezni goveje živine, kakor plučno gnjilobo,
kašelj in plučno vnetje prav temeljito. Pri napenjanju,
grizenju, zabasanju, če se je več dá, kaže se kot prav
dobro domače zdravilo. Pri redni porabi pomagala je
štupa v največ slučajih glade najzljivih boleznij kot
odvajajoče sredstvo. Ta živinska štupa je velike koristi
za vse domače živali, sesalce. Krave, ki dajejo slabo
mleko, dobe že v kratkem času izvršno mleko. Dalje
rabi za čiščenje živine, kadar teleti; telčki se vidno
dobro redé, ako 8 dni dobivajo to štupa. Ta štupa za
živino je skušeno kri čistilno zdravilo, ter odganja vse
bolezenske snovi iz telesa.

Konje varuje ta štupa trganja po črevih, bezgavk,
vseh nezljivih kužnih boleznij, kašlja, plućnih in vrat-
nih boleznij. Pospešuje prebavljenje, čisti kri, odvaja
vsako zaslezenje in nečiste snovi skozi nos in po seču
jako močno in temeljito.

Odpravlja tudi vse gliste, kakor hitro konj zboli na
tej bolezni. Dalje ima tudi to lastnost, da živina zopet
rada je, ako prej ni marala, ter vzdržuje konje, da so
debeli, okrogli in ognjeni. Zametek z rabilnim navodom
vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom
samo 2 gld. (803-8)

Dobiva se v

„LEKARNI TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

Čiščenje in zboljšanje vina.

Najboljše in izkušenejše sredstvo za to je
pristna francoska

GALERTA (Osteocolle sans odeur
pour clarifier).

Imenadno ugoden uspeh se jamči. — Dobiva se pri

A. Hartmann-u

v Ljubljani, Tavčarjeva palača, Dunajska cesta.
Navod, kako se rabi, zastonj. (840—9)

Br. 2855.

(916—2)

Razpis natječaja.

Na temelju odluke občinsk. zastupstva od dne
28. oktobra 1886, razpisuje se ovim natječaj na
mjesto liečnika mjestne občine Kastov (Istra).

Plača je 800 forintih (osamsto) godišnjih i po-
vrh toga paušal za konja u iznosu od for. 200 (dve
sto) godišnjih, uz uvjet, da je liečnik dužan rabiti
konja samo u prešnih slučajih, i kad bi radi odda-
ljenosti potrebno bilo. Imati će i svoj liečniški ormar.

Obvezatna taksa za pohod bolesnika ustanov-
ljena je na 1 for. 40 novč.

Molitelji moraju dokazati austrijsko državljan-
stvo; pravo obavljanja liečničke prakse.

Služba ima se nastupiti u prvoy polovici fe-
brara 1887.

Ostali uvjeti ustanovljuju se posebnim službov-
nim ugovorom.

Glavarstvo občine Kastov (u Istri),

9. decembra 1886.

Munić v. r.

CACAO
in
ČOKOLADA
VICTOR
SCHMIDT & SÖHNE

ki sta pri prvej Dunajske razstavi kuhinjske umetnosti
bili odlikovani z najvišjo odliko, častnim diplomom, sta
pristni samo, če imata našo uradno registrovano varstveno
znamko in firmo. (856—15)

Dobiva se pri vseh boljših trgovcih in prodajalcih de-
likates, v Ljubljani pri g. Petru Lassnik-u.

Razpošilja se v provincije proti poštnemu povzetju.

VICTOR SCHMIDT & SÖHNE,

c. kr. dež. opr. tovarnarji. Tovarna in centr. razpošiljalnica
Dunaj, IV., Allegasse Nr. 48 (poleg juž. kolodvora).

Slavnemu občinstvu in svojim častitim na-
ročnikom naznanjam s tem, da se vspreje-
majo vsa naročila strgarske stroke
od slej naprej v Trubarjevih uli-
cah št. 1, kjer se tudi izvršujejo vsa po-
pravljanja v to stroko spadajoča, in se pri-
poročam še nadalje za mnogobrojni obisk. (921)

Karol Vidmar, strgarski mojster.

Kri čistilne kroglice

so se vselej sijajno osvedočile pri zabasanji člo-
veškega telesa. glavobolu, navalu krvi,
otrpelih uših, skazenem želodeci, po-
manjkanji slasti do jedi, jetrnih in obi-
stnih boleznih, in presegajo v svojem učinku
vsa druga v reklamah toliko proslavljena sredstva.
Ker to zdravilo izdeluje lekarna sama, velja jedna
škatlja samo 21 kr., jeden zavoje s 6 škatljami 1 gld.
5 kr. — Manj kot jeden zavoje se s pošto ne raz-
pošilja. — Prodaja (748—5)

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Razpošilja se vsak dan po pošti.

Originalni, pristni

TRPOTČEV

izvleček s (podfosfornokislino)

apnensko-železnim siropom,

kateri izdeluje samo lekar Victor pl. Trnkoczy.

Izvrstno, že dvajset let preskušeno in nepre-
kosljivo sredstvo proti: suhemu kašlju, hri-
pavosti, trdovratnemu kataru, pomanj-
kanju krvi, bledici, škrofeljnim pri otro-
cih, hujšanju, slabosti pluć, jetiki, blu-
vanju krvi, tuberkulozi in za okrevajoče.
Najboljšega priporočila vredno za vse bolezni na
prsih in

na plućih.

Pozornosti vredno!

V trgovini nahajajo se razni izdelki, ki ob-
stojé iz trpotčevega soku (ne izvlečka) ali pa
samo apneno-železnega siropa. Se ve da
taki izdelki ne morejo imeti takega upliva, kakor
izvleček, kojega jaz izdelujem, v katerem sta obe
zdravilni snovi (trpotčev in apneno-železni
sirup). (854—6)

Varstvena znamka.

Svarilo.

Da se lahko loči uplívni izvleček od dru-
gih izdelkov, pazi naj se na to: da je vsaka
steklenica zavita v bledo zeleni karton, na ka-
terem je zakonito varovana znamka, kakor-
šna je tu zraven, z imenskimi počrkami izde-
lovatelja. Zahteva naj se v zalozah izrecno
trpotčev izvleček s apno-železom iz Francis-
kus-lekarni na Dunaji ali se pa direktno na-
roči. Izdelan mora biti v tovarni in centralni
razpošiljalnici (pravi naslov za direktna na-
ročila) **Franciscus-Apotheke in Wien,**
Hundsturmstrasse 113. Cena origi-
nalnej steklenici gld. 1.10, po pošti 20 kr. več
za zavijanje.

Zaloga pri gosp. lekarju **U. pl. Trnkoczyju**
v Ljubljani in v lekarnah vseh večjih provin-
cijalnih mest.

Razglas.

Občina Ajdovščina razpisuje službo občn-
skega zdravnika s 1. januarjem 1887.

S to službo spojena je letna plača 300 gld.
iz občinske blagajnice, prosto stanovanje v občinski
hiši, potem za ogledovanje živine v mesnicah 100 gld.
K temu doda tukajšnja predilnica in barvarnica na
leto 200 gld., delavsko društvo 100 gld., ostaja mu
tudi dohodek za cepljenje koz in sodnijska preiska-
vanja.

Zdravnikova služba daje lep dohodek, ker se
v bližini občine nahajajo umetni mlini, žage, fužine
itd., katerih delavci se jedino le občinskega zdrav-
nika poslužujejo.

V ajdovskem okraji, kateri broji do 15.000
duš in v katerem se drugi zdravnik ne nahaja, sme
se zdravnik na dobre zasebne zaslužke zanašati.

Prosilci za to službo morajo dokazati, da so
zdravniki vsega zdravilstva in da so zmožni sloven-
skega ali vsaj jednega slovanskega jezika, naj po-
lože njih dokumentovane prošnje do 20. decem-
bra t. l. podpisanemu županstvu, kjer pozvedó
tudi druge okoliščine. (920—1)

Županstvo v Ajdovščini,
dne 11. decembra 1886.

Nepresegljivo za zobe
je

I. Salicilna ustna voda,

aromatizna, upliva okrepjujoča, ovira spridenje zob
in odstranjuje smrdčo sapo. Veika steklenica 50 kr.

II. Salicilni zobni prah,

splošno priljubljen, upliva okrepjujoča in nareja zobe
svetle in bele. 30 kr.

Zgoraj navedeni sredstva, o katerih je že prišlo mnogo
zahval, ima vedno sveže v zalogi ter jih razpošilja
vsak dan po pošti (495—19)

„LEKARNA TRNKOCZY“

zraven rotovža v Ljubljani.

Vsakemu, ki kupi v lekarni Trnkoczy origi-
nalno salicilno ustno vodo in salicilni zobni prah, se
pridene zastonj razprava o varovanji zob in ust.

NAJBOLJŠI
PAPIR ZA CIGARETE
JE PRISTNI
LE HOUBLON

Francosk fabrikat
CAWLE-jev & HENRY-jev v PARIZU.

Pred ponarejanjem se svari!

Ta papir priporočajo

dr. J. J. Pohl, dr. E. Ludwig, dr. E. Lippmann,
profesorji kemije na Dunajskem vsoučilišču,
in sicer zaradi svoje izvrstne kvalitete, nasebne čistosti
in ker mu neso pridjane nikake zdravju škodljive reči.

17, rue Béranger, a PARIS

Sigmund Mittelbach

Krebs-Apotheke in Wien, I., Hoher Markt

najuljudneje priporoča sledeče medicinsko-farmacevske specialitete, ki so v vsakem
oziru zares izvrstne, preskušene in zanesljive.

Švedske kapljice. Jedno naj
starejših in
najboljših domačih zdravil, ki se v naj-
več evropskih deželah v neštevilnih
rodbinah proslavlja kot pravi specifi-
cum proti vsem boleznim, katere iz-
virajo iz pokvarjenega želodeca, sla-
bega prebavljenja ali prehlada; po
prastarem receptu napravljva lekar
Mittelbach švedske kapljice, ki so
daleč okolu jako priljubljene. Cena
steklenici 50 kr.

Lasni cvet za krepcanje lasnega
temelja in lasnih ko-
renin, za odpravo luskin, kakor tudi
za ohranjenje in pospeševanje rasti las.
Steklenica velja 80 kr.

Anatherin ustna voda in
zobna pasta, že več kakor
priljubljenejšje in najboljše čistilno in
ohranilno sredstvo za zobe. Cena ste-
klenici 40 kr., zobna pasta 60 kr.

Plučni zeljiški med. Proti
kašlju,
hripavosti, zasliženju, kroničnemu plu-
čnemu kataru itd. Večkrat na dan naj
se ga vzame jedna kavina žličica. —
Cena steklenici 80 kr.

Centralna lekarna za vsa homeopatična zdravila.

Poštna naročila izvrše se z obratno pošto in prosim, da se naznani natančen
naslov in poštna postaja. (899—3)

Ženski prašek najfinejše kako-
vosti, popolnem
neškodljiv, bel in rudeč. V škatljicah
po 50 kr.

Sellerie-Elixir iz najfinejših ra-
ceev, pospešuje in krepeča prebavljenje,
je gotovo sredstvo za ohranjenje moške
sile. Steklenica 2 gld. 80 kr.

Mittelbach-ova
pomada za obraz,

izvrstno sredstvo proti pegam, mozul-
jem, ogreem, pikam, odstrani nečisto-
sti kože; ako se dalj časa rabi, po-
stane koža nežna in fina, gube minejo
in še celo v višjih letih ohrani koži
svežost. Cena lončku 80 kr.

Ozebljinski balzam. 1 stekl.
40 kr.

Mittelbach-ovi prsni bon-
boni, najboljše in najgotovješe sred-
stvo proti zasliženju, kašlju,
hripavosti, prsnim in plućnim bolez-
nim. Cena škatljici 35 kr.

Br. Bastler-jeve kapljice
proti koleri, v steklenicah po
35 kr. in 1 gld.

Žrebanje že o Božiči.

Kinscem a 1 gld. 11 srečk 10 gld.
SREČKE samo 10 gld.

Glavni dobitek v gotovini

gld. 500.000 gld.

10.000 gld., 5000 gld. z odteg. 20% || 4788 denarnih
dobitkov.

Kinscem-srečke dobivajo se
v loterijskem bureau ogerskega Jockey-kluba:
Budimpešta, Waitznergasse 6. (787—81)